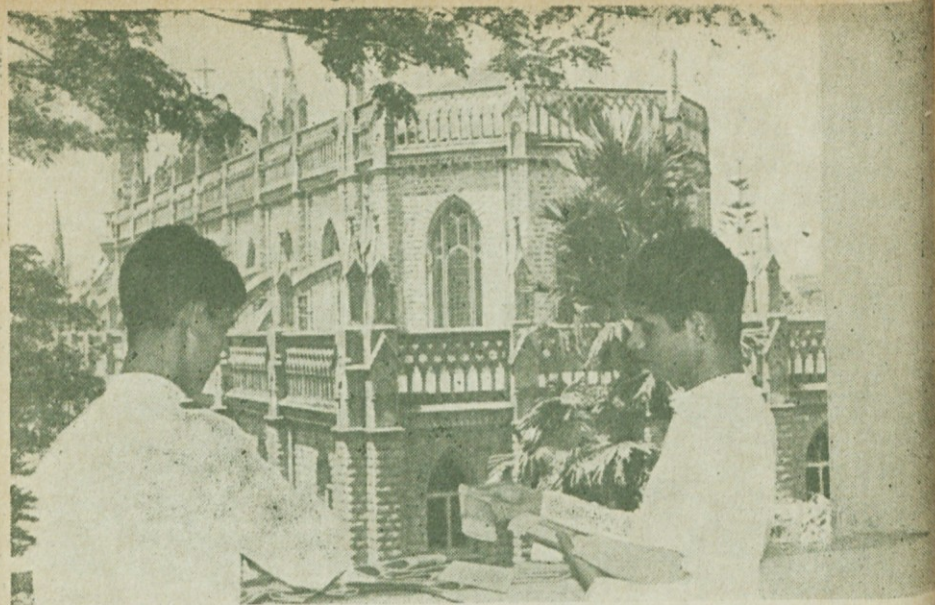

10. MISIJSKA JUBILEJNA
VELETOBOLA

140.000 PESOV
ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

KATOLISKI MISIJONI
LAS MISIONES CATOLICAS

MAREC - ST. 3, 1961, XXXV.

Slika zgoraj: Semeniška kapela škofijskega bogoslovja v Alwaye, v Kerala, Južna Indija, v katerem se pripravlja na duhovništvo 686 bogoslovcev domačinov. — Slika spodaj: Dekleta v narodni noši iz primitivnega rodu v okolici Čiengmaja, v Siamu.

NAJUCINKOVITEJŠE!

Vsi ljudje dobre volje iščejo najboljšo pot za misijonsko delo in sodelovanje v misijonskem zaledju. Vsa pota pa imajo svoje dobre strani. A kadar gre za to, da 2 milijardi človeštva čimprej postaneta živi ud Skrivnostnega Telesa, moramo preiti k bistvu — oznaniti Kristusa tistim, ki ga še ne poznajo.

Po kateri poti?

Vsi katoličani moramo biti v vsakdanjem življenju zgledni in med seboj **edini**. Ne prepirajmo se za malenkosti, ki nam ne ugajajo. Obrnimo svetinjo in glejmo v vsakem človeku samo dobre strani. Negujmo in občudujmo plemenito. Samo naša medsebojna ljubezen bo tisti magnet, ki bo z nezmakljivo silo priklenil k Cerkvi ločene brate in nekristjane.

V **ločenih bratih** spoštujmo duše, ki verujejo v Kristusa in ki iščejo popolno resnico. Naša dolžnost je, da jim z vso ponižnostjo lomimo kruh usmiljenja in jim z ljubeznijo pomagamo čez prepad v "Očetovo hišo". Bodimo širokosrčni do njih! Brez lastne krivde so v tem bolečem položaju. Samo napuh in ošabnost prvih sirot sta zmešala kašipot do **edine Cerkve**; samo **ljubezen** in **ponižnost** lahko popravita krivdo in osrečita brate.

Molimo, da se čimprej izpolni zadnja Gospodova **prošnja**: "Da bi bili **vsi eno!**" Kristus nam ponavlja danes to svojo željo po svojem namestniku. Ne preslišimo klica božjega! Molimo in delajmo kot čebele v obližju panja.

Ko se bodo vsi kristjani zedinili, bo misijonsko delo lažje. Več bo delavcev. Učinkovitejše bo, ker bo res samo **ena Cerkev** svetilnik v rešilni pristan **vsem**. Omogočeno pa bo tudi po neutrudni gorečnosti in znatnih gmotnih sredstvih protestantskih bratov, ki bodo gotovo še bolj požrtvovalni potem, ko se bo njihova vera ogrevala ob večni luči pred tabernakljem.

Res, ta misijonski napor nas velja prenekatero žrtev. A sprejmimo ga v duhu pokore in darujmo ga "za **najpotrebnejše duše**", kot želi fatimska Gospa. Duše, ki žive na dosedanjih misijonskih poljih, naj zavestno ali podzavestno hrepene k Bogu, so že na **poti**. So pa še druge "**najbolj potrebne**", ki žive v sovraštvu do Boga, zaslužene po materialističnem, komunističnem brezboštvu. Ta rod pa se spreobrne le z molitvijo in s pokoro! To pa je naša **dolžnost!** Marija je obljubila spreobrnjenje Rusije, a zahteva **molitev** in **pokoro**. Fatimski pastirci so razumeli in človek se zgrozi ob strašnih prostovoljnih pokorah teh nedolžnih otrok. In mi? "Fatimski papež", tako je sam sebe nazval Pij XII., je zaklical: "Molite, molite, molite! Molitev je **ključ** do božjih zakladov milosti." (4. 9. 1940.) Milost pa je potrebna za sleherno spreobrnjenje. Zato pa — molimo!

MARIJA

MISIJONI IN TISK

Naslov lahko razumemo na tri načine:

1. **Katoliški tisk v misijonskih deželah**, kot so n.pr. "New Leader" v Madrasu, "Duc Me" v Vietnamu in "Afrique Nouvelle" v Dakarju.

K listom in revijam samim bi morali dodati še vse, kar omogoča katoliški tisk: tiskarne, ki so last misijonarjev kot na primer zelo poznana v Fort Lamy. Ta tiskarna ne tiska samo misijonskih stvari, ampak tudi mnogo drugega. Dohodki, ki jih ima, pa služijo za tisk misijonarjem potrebnih knjig in molitvenikov. Vse to prejemajo misijonarji docela zastonj, ali pa plačajo samo prevoz za že tiskane knjige iz tiskarne.

Posebej moramo s pohvalo omeniti Misijonski tiskovni inštitut v Parizu. Vodijo ga sestre sv. Pavla iz Friburga v Švici. Ta ustanova, pod nadzorstvom Kongregacije za širjenje vere, tiska knjige, revije in priročnike v najrazličnejših "misijonskih" jezikih, zlasti afriških. Pošiljanje strojev in tehnikov pa omogoča nove misijonske tiskarne v misijonskih deželah.

2. **Misijonski tisk**. Med misijonski tisk moramo uvrstiti naše "Katoliške misijone", ki že skoraj štirideset let živo ohranjajo misijonsko misel med Slovenci, zadnja leta zlasti med izseljenskimi kot tudi med goriškimi in korškimi. Namen misijonskega tiska je, seznanjati krščanske dežele z delovanjem Cerkve v misijonih. Katoličan ne sme misliti samo nase, ampak tudi na druge, ki Kristusa še niso spoznali. Obzorje mnogih katoličanov, še celo takih, ki se imajo za dobre, sega samo do zvonika domače cerkve. Pri sosednji so že manj navdušeni, kot če bi bila manj katoliška... Da bi Boga zahvalili za dar vere, ki so ga brez lastnega zasluženja prejeli, s tem, da bi ga posredovali tudi poganom, jim pa še na misel ne pride. "Saj imamo lastnih težav preveč, kaj bomo mislili na misijone..." se tudi med Slovenci vse preveč sliši. Katoličan, ki tako misli, boleha na samoljubju, nevednosti ali pa obojem. Če je neveden, misli, da tisto, kar napravimo za pogane, nič ne koristi veri med lastnim narodom. Da je to nevednost, nam potrjujejo papeži, ki so morali večkrat nastopiti osebno, kadar kak škof ni pustil, da bi duhovnik njegove škofije odšel v misijone. S tem so hoteli povedati, da taki duhovniki za dom niso izgubljeni, ker bo Bog gotovo vzbudil nove poklice za škofijo, ki sodeluje z misijoni. Če je pa za mrmranjem, da "navedno in vedno nadlegujejo z misijoni, samoljubje, je pa seveda to najboljši dokaz, da niso dobri katoličani tisti, ki so pozabili na ljubezen do bližnjega. Pri misijonskem delu in nabirkah kot tudi pri misijonskem tisku, ki nas tukaj zanima, mrmrajo največ tisti, ki najmanj sodelujejo. Med misijonskimi revijami je nekaj svetovno znanih imen. Tako "Afrique vivante", ki jo izdajajo Lavigérijevi "beli očetje". "Poles et tropiques", ki jo urejajo Marijini oblatje. Veliko italijansko revijo "Missioni" vodijo jezuitje beneške provincije. Dodati bi morali še mnogo drugih imen, tako francoskih, italijanskih, španskih, angleških, nemških in portugalskih.

3. **Tisk v misijonskih deželah**. S tem mislimo tisk, ki z misijoni nima neposredne zveze, pač pa posredno. Delo misijonarjev je namreč otežkočeno

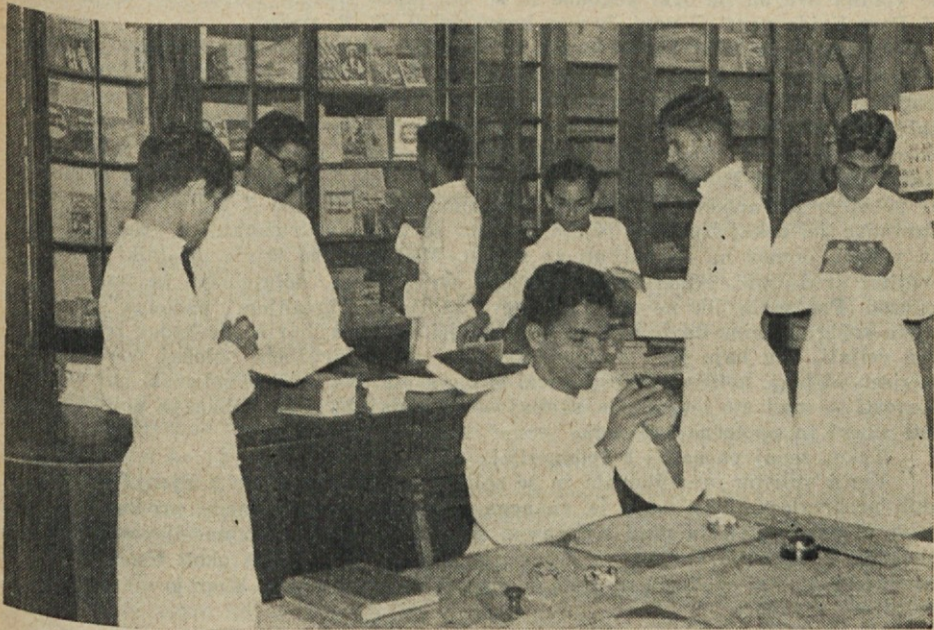
pa spet olajšano, če so veliki dnevnikarji na Japonskem, v Indiji, prej tudi na Kitajskem, pošteni, ali pa zasledujejo izključno trgovske dobičkanosne cilje. Tam, kjer gre samo za dobiček, pač priobčajo vse, tudi najbolj nemoralne stvari. Po drugi strani pa je tudi v nekrščanskih deželah nekaj dnevnikov, ki navajajo k resnosti, k delu za bližnjega in za narod in zlasti še k delu za red in javno npravnost. S tem pripravljajo ugodno ozračje za prizadevanje misijonarjev.

V Indiji je lani izhajalo 330 dnevnikov. Naklada je v enem letu narasla od 2.530.000 na 3.140.000. Na Japonskem sta najvažnejša dva dnevnika, od katerih ima eden nad 9 milijonov, drugi pa 5 milijonov naklade.

Vemo, da je tisk velesila. Povsod, kjer kdo hoče vtisniti in razširiti svoje ali tuje misli, se poslužuje tiskane besede. Morda ta res nikogar ne sprebrne. Vendar pa tudi za tisk veljajo besede dominikanca Lacordajreja: "Morda res osebno nisem nikogar sprebrnil. Sem pa prav gotovo sprebrnil javno mnenje."

Stabo C.M.

Iz velikega semenišča sv. Jožefa v Alwaye, Indija, ki šteje 686 bogoslovcev; bogoslovje vrši poleg svojega specifičnega poslanstva: vzgoja in šolanje bodočih duhovnikov, tudi apostolat tiska. Tu vidimo skupino bogoslovcev, kako pripravljajo pošiljko knjig za neki misijon.

Nekaj o Indoneziji in njenih prebivalcih

Inž. ALBIN MOZETIČ

Ugledni slovenski inženir iz Buenos Airesa je več let službeno preživel v Indoneziji. Na povratku v Buenos Aires je napisal sledeče poročilo o svojem potovanju, predvsem pa o narodu, med katerim je živel.

“Bayerstein”, 19. VIII. 1960.

“Oglašam se z vožnje, kot sem obljubil, čeprav skoraj proti koncu, ker prej ni bilo mogoče. Iz Singapura smo odšli v ponedeljek 1. 8. zvečer, (Sumatro smo zapustili z avijonom 27. 7. in preko Jave še isti dan prišli v Singapur), v torek zvečer smo pristali v Penangu v Malajski republiki, kjer so nakladali na ladjo kavčuk in cin dva dni, tako da smo odšli v četrtek zvečer 4. 8. Sledilo je osem dni zelo nemirne vožnje po Indijskem oceanu, kjer v tem času vlada monsun, ki neprestano piha proti severovzhodu. Ko sem brez posebnih težav preстал teh osem dni, me je pa za slovo zagrabila azijska gripa in sem moral za nekaj dni v posteljo, posledice pa še sedaj čutim. 17. 8. smo prišli do Sueza, kjer smo čakali en dan, da so uredili konvoj proti severu, včeraj 18. 8. smo vozili skozi kanal pod vodstvom severoameriškega pilota, ki je med redkimi tujci, ki še delajo za podržavljeno kanalsko družbo. Tudi ta bo delo kmalu pustil, kakor nam je pripovedoval, ker se vladna družba ne drži pogodbe in so mu plačo znižali. Danes smo že na poti od Port Saida proti Genovi, kamor bomo prišli 22. 8. zvečer.

Življenje na ladji je, — kadar ni valov in bolezni, — kar zanimivo. Družba zelo mednarodna: Japonci, Angleži, Amerikanci, Nemci, Holandci, Švicarji, itd. Ladja je mešana za tovar in potnike; potnikov je največ 89, ki so vsi v zelo udobnih kabinah, umetno hlajenih in zračenih, kar nam je zelo prav prišlo zlasti pri vožnji skozi Rdeče morje. Lastnik ladje je severno-nemški Lloyd, in vrsta takih ladij stalno plove med Bremenom in Yokohamo. Tudi na tej vožnji je precej potnikov, ki potujejo iz Japonske v Nemčijo. Vožnja traja približno 7 tednov v eno smer. Zanimivo je, zakaj ljudje potujejo. Večina se vrača z družinami z delovnih mest na vzhodu domov na dopust ali za stalno. Med temi so štirje uradniki Shella s svojimi družinami. Amerikanci potujejo okrog sveta, dobrodušni in naivni, kol pposod. Pot sama jih ne zanima, dneve zabijajo z igranjem “pacience” in čitanjem knjig; sumim, da je prvi in najvažnejši razlog njihovih sprehodov želja doma več veljati, ker baje je v njihovi domovini danes družbeni položaj posameznika odvisen od tega, kolikrat je že potoval okrog sveta. Na ladji je zakonski par srednje starosti — nad sto let za oba skupaj — ki sedaj že drugič dela to potovanje, v isti smeri in po točno isti poti.

Tako; sedaj pa nazaj k Indoneziji!

Vrsta vplivov je oblikovala in še oblikuje značaj in način življenja indonezijskih prebivalcev. Zelo malo je znanega o prvotnih naseljencih predzgodovinske dobe. V petem stoletju pred Kristusom se je na otokih začelo naseljevanje nekega plemena iz Zgornje Indije; priseljevanje Indijcev je trajalo okoli tisoč let in v hindujski dobo so otoki Java, Bali in Sumatra dosegli visoko stopnjo civilizacije in kulture.

V trinajstem stoletju so arabski in perzijski trgovci začeli širiti mohamedansko vero, deloma b besedo, še več pa z ognjem in mečem. V 15. stoletju je poslednji hindujski kralj otoka Jave raje napravil samomor kot pa da bi odpadel, dočim se je njegov sin z večino dvora in velikim spremstvom umaknil na otok Bali, kjer se je hindujska kultura ohranila do danes.

Prvi Evropejec, ki je obiskal indonezijske otoke, je bil Marco Polo. Sledili so portugalski trgovci in misijonarji, proti koncu šestnajstega stoletja pa so prišli prvi Holandci, ki so v dolgotrajnih borbah izgnali Portugalce, Špance in Angleže, ki so vsi tekmovali, kdo bo gospodar nad Malajskim otočjem, kot se je Indonezija takrat imenovala. Holandci so vladali več kot tristo let do leta 1942, ko so japonske čete zasedle vse indonezijske otoke. Po porazu Japonske je 17. avgusta 1945. Sukarno proglasil državno neodvisnost. Po vrsti vojaških spopadov med izkrcanimi holandskimi četami in domačini gverilci je Holandska končno l. 1949 priznala samostojno Indonezijo.

Poleg teh več ali manj nasilnih vplivov od zunaj je treba omeniti še mirno priseljevanje Kitajcev, Arabcev, Indijcev, ki so prevzeli v svoje roke vso trgovino dežele razen uvoza in izvoza na veliko, ki je ostal v rokah kolonizatorjev do decembra leta 1957.

Že Vasco de Gama je postal pozoren na uporabo "pasarske malajščine" od malajskega polotoka do Filipinov in Nove Guineje. Življenjska potreba sama je prisilila te prebivalce, da so se oprijeli enega skupnega občevalnega jezika, kajti drugače bi se morali učiti kakih dvesto popolnoma različnih jezikov. Ta "esperanto" vzhodnih indijskih otokov se je obdržal do danes kot občevalni tržni jezik, iz katerega se danes šele razvija ta službeni indonezijski in malajski jezik. Malajščina je enostaven in lahek jezik, medtem ko je moderni indonezijski jezik precej težak, in ga razen šolanih večina ljudi ne zna.

Velika večina Indonezijcev je muslimanov, kake tri milijone je kristjanov, in dva milijona je budistov na otoku Bali. Razen bojevitih plemen Atjeh na severu Sumatre, in nekaj fanatičnih sekt kot na pr. "Darul Islam", je velika večina mohamedancev zelo tolerantnih do drugih ver. Otroke pošiljalo, če le morejo, v krščanske šole, katoliške ali drugih krščanskih ver, kajti mohamedancu razlagati razlike med katolicizmom in krščanstvom je nemogoče in popolnoma nerazumljivo. Zato jih pa tako lahko zmede navzočnost vedno dveh misijonarjev krščanske vere, in verjetno zato mnogi pri svoji ostanejo. Tudi v vseh službenih papirjih je vera ali "agama kristen" ali "agama islam".

Klima je tropska, vroča in vlažna, in nikakor ne vzpodbuja ljudi k pridnemu in vztrajnemu delu, obratno, vsak se v taki klimi poleni. Zato pa narodi, ki stalno žive v takim podneblju, ne morejo ne tehnično ne kulturno veliko pomagati pri splošnem napredku človeštva.

Skrivnosti in nevarnosti džungle vtisnejo že otrokom spoštljivi strah pred neprehodnim in gostim pragozdom, kjer sonce nikdar ne posije, in kjer nemoteno gospodarijo tigri in "pragozdni" ljudje, kar beseda orangutan v malajščini pomeni.

Enoličnost hrane vpliva predvsem na razvoj telesa, kajti vsi Indonezijci so večinoma majhne rasti in suhi, nedvomno pa mora imeti hrana tudi vpliv na razvoj duha in značaja. Riž in riž in zopet riž. Za zajtrk riž, za kosilo riž, za malico riž in za večerjo zopet riž. Poleg riža prinesejo, kar pač premorejo, ujamejo, ali pobe- rejo: malenkost zelenjave, košček mesa, posušene ribe, pa tudi pasji zrezek, ali pitonska pečenka — zabeljeno s kokosovim oljem in zapoprano, da peče do debelega črevesa. Brez popra ali še bolj pekočih začimb kot n.pr. "sambala" sploh ne morejo jesti, pravijo, da nima nobenega okusa. Mleka sploh ne poznajo in je umrljivost otrok ogromna, baje najvišja na svetu. Enoličnost hrane, zlasti pomanjkanje

beljakovin, vpliva silno slabo na zdravstveno stanje in na splošno so domačini malo odporni.

Med najvažnejšimi stvarmi v življenju Indonezijca je "adat". To je nepisan zakonik življenjskih pravil in navad, ohranjen v ustnem izročilu stoletja dolgo, prenašan iz roda v rod, trdnější kot vsi vladni zakoni, verske naredbe, ali napredek zdravniških ved. "Adat" določa način življenja, občevanja, obnašanja, "adat" določa in izbira ženo možu in obratno, "adat" določa način zdravljenja, "adat" predpisuje način dela, "adat" upravlja premoženje, sploh je "adat" to, kar je zahodnjaku Cerkev, država in še narodni običaji skupaj. Če voditelji vaše skupnosti "dese" ali "kamponga" proglasijo, da je nekaj proti "adatu", si lahko vse avtoritete glave razbijejo, pa ne bo prav nič pomagalo ali ljudi prepričalo.

Ta "adat" nedvomno je lahko nekaj dobrega, kar tudi je: čuva moralno, čuva narodove tradicije, skrbi za socialno skrbstvo po deželi, preprečuje tuj vpliv in daje življenju Indonezijca tipični in nespremenljivi obraz. Isti "adat" je pa težka cokla, ki ovira vsak kulturni in tehnični napredek. Ker temelji v mnogih stvareh na prazni veri in na tem, čemur bi pri nas rekli, "kar stare b... pravijo", in ker so ustna izročila prepuščena tolmačenju in odločanju preprostih, nešolanih posameznikov, ki "adat" mnogokrat izkoriščajo v osebne namene in nagone, so mnogokrat za naše pojme posledice tragično-smešne. Zaradi smrti v vasi ali radi "navzočnosti nečistih duhov" v okolju je treba včasih vse delo za dneve in tedne ustaviti. Skratka, "adat" je bil mogoče primeren pred tisoč leti, za moderni čas bi se pa moral prilagoditi, drugače bo življenje Indonezijcev ostalo tako, kot je bilo pred tisoč leti. Kdo pa naj ga spremeni, je težko reči, ker še mohamedanstvu z vso njegovo napadalnostjo in silo ni uspelo odpraviti tega nepisanega zakonika.

Vsi taki vplivi in še mnogi drugi oblikujejo indonezijskega duha; pri onih redkih, ki imajo bolj malo evropske izobrazbe, je tak indonezijski inteligent popolnoma enakovreden svojemu zapadnemu belemu tovarišu. Pri domačem izobražencu z domačo diplomo se že bolj pozna različnost mišljenja, in čim manj so šolani, tem bolj so za naše pojme nerazumljivi, dokler ne pridemo do najnižje razvojne stopnje, kjer še danes živijo divjaki Bornea. Plemena Dajakov v pragozdih Bornea živijo še danes prav tako kot so živela pred več tisoč leti.

Kako in kdaj bo vladi uspelo zvariti iz vseh teh najrazličnejših plemen, ras, jezikov, ver, običajev, "adatov", civilizacij, kultur in razvojnih stopenj trden pojem indonezijskega naroda, bo le daljna bodočnost pokazala. Ker pa sedanji voditelji hodijo svoja pota in v napačnem ponosu odklanjajo nasvete in pomoč, bo moral indonezijski narod oziroma narodi prenesti še hude udarce, kajti svoboda in samostojnost sami nista dovolj, ampak je treba veliko trgeda dela, vztrajnosti in odgovornosti za vodstvo kakršnekoli stvari, kaj pa šele države.

Govoriti o povprečnem tipu Indonezijca je torej nemogoče, razen če matematično ugotovimo, katerih je več in smatramo njih za tipične predstavnike te nacije. To bi bil "orang tani", mali kmet, ki hodi dan za dnem na svoje majhno riževo polje delat, ki živi s svojo družino s kopico otrok med štirimi stenami kolibe, ne zna čitati in pisati, veruje v svoj "adat", gre vsak petek v svojo mošejo, ne pozna in še ni videl zdravnika, kupuje pri Kitajcu-trgovcu (sedaj že manj, ker je Kitajce indonezijska vlada izgnala iz dežele), si sposoja denar pri arabskem posojevalcu na oderuške obresti 10 ali 20% na mesec, tako da vse svoje življenje plačuje obresti in navadno nikdar ne more vrniti kapitala, — jé riž, obleke skoraj ne pozna, razen ob petkih in praznikih, — zelo malo govori, — obraz mu je vedno enak kot igralcu pokerja, ker je zanj poniževalno pokazati svoja čustva, živi samo za danes in nikdar ne misli na jutri, — če premore, si poišče drugo, tretjo in četrto ženo, kolikor mu jih koran dovoljuje, — pri redkih veselicah presedi vso noč na istem stolu ali

na tleh, posluša orkester "gamelana" in gleda "wajang" lutke, ki mu govore o pravih bitjih in borbi med dobrim in zlom, kjer končno dobro vedno zmagaja, — njegove potrebe so za naše pojme zelo zelo skromne, zadovoljen je z vsem, kar mu narava, njegovo polje in njegov "adat" nudi, izredno gostoljuben je in njegova mala hiša je vedno odprta sorodnikom — in teh je mnogo pri štirih ženah —, prijateljem, znancem, in čeprav sam nima ničesar, še to deli z drugimi. Ko jih prvič vidiš in srečaš, jih večinoma pomiluješ, ko jih pa čez čas opazuješ vedno mirne, pomirjene s seboj in drugimi, zadovoljne in brezbrizne kot otroke, te pa večkrat prime skušnjava, da bi jih zavidal. Civilizacija in napredek lajšata človeku breme življenja, mu pa prinašata nemir, ki ga otrok narave, primitivni človek ne pozna. To se najbolj pozna ob robovih mest, zlasti industrijskih naselij, kjer taki primitivni ljudje pridejo prvič v stik z dobrotami in slabostmi napredka, za katerega niso zreli. V tem stiku se ti dobri in mirni ljudje spremenijo v telesno in duševno degenerirane propalice, ki so karikatura prejšnjega življenja. Medtem ko na deželi ni treba policajev, ne žandarjev, bi na robovih mest komaj zadostoval en varuh reda na vsakega prebivalca.

Ponatis iz "Svobodne Slovenije", XVII., 39.

Misijsko potovanje skozi azijski pragozd. Škof Guercilena in njegov spremljevalec na potu k rodu Ikó v Birmaniji; obed na prostem...

Misijanska doživeltja

“Tukaj počiva Gašper Porenta, naj mu zaploza večna trobenta!”

Pred petinštiridesetimi leti sem bral ta napis na pokopališču v Stari Loki pri Škofji Loki. To je bil spomin na smrt in na večnost. Takrat nisem vedel, kaj smrt pomeni; kaj večnost, sem razumel še manj... Danes pa vem, kaj je smrt, ker sem jih toliko doživel. Naj naštejemo nekaj primerov, ki niso primeri...

Štefan Mondol, dvanajst let star, brez staršev, le stara, slepa mati skrbi zanj, in on jo vodi ob palici od vasi do vasi, pa jo zmerja in tepe, in krade, kar ona izprosi, pa si kupuje sladkarije, njej pa laže, da ji ljudje niso nič dali...

Nekega dne je pripeljal svojo staro mamico v našo misijonsko hišo v Morapaju. “Oče, pomoči prosim, sirota sem brez očeta in matere, le staro mater še imam... Pomagajte mi, dajte mi nekaj grošev, da si bova kupila riža, da bova sploh kaj imela za pod zob...” Pa sem ga pogledal: “Štefan, koliko let pa imaš?” “Ne vem oče, zobe sem že izgubil, to se pravi - prvi zobje, mlečniki so mi že izpadli... Tedaj sem jih gotovo več kot osem...” “Si že bil pri prvem obhajilu?” “Saj še vem ne, kaj je obhajilo...” Pa vprašam našega katehista, koliko je Štefan star. “Trinajst let že ima, oče, pa je kot divjak in kozel... nobene molitve ne zna, samo psovati zna in zmerjati...” Pa sem se odločil: “Tega fanta moram dobiti in ga pripraviti na prvo obhajilo... potem pa naj le gre spet prosjačit s svojo starico...” Vse mogoče in nemogoče stvari sem mu moral obljubiti, da sem ga slednjič le pripravil v našo šolo. “Štefan, samo za teden dni, potem boš pa spet prost kot ptiček na veji. Stara mati bo medtem živela pri sestrah.” Nekam nezaupno me je pogledal, a bombon v moji roki in nove hlače, vse to je bilo le prevelika vaba: odločil se je, da ostane pri nas za teden dni, tudi uro ne več kot teden dni...

Poklical sem katehista: “Probodh, hitro ga nauči molitve in razložiti mu, kaj je prvo sveto obhajilo, pa o spovedi ga pouči, saj dolgo prav gotovo ne bo zdržal pri nas.” Nekajkrat že jo je ponoči sam ucvrl čez temna polja; a drugo jutro ga je katehist spet pripeljal nazaj; no, v desetih dneh smo ga na prvo obhajilo le pripravili... Po dobro opravljeni spovedi je prejel Jezusa, Prijatelja malih v svoje srce; kaj vse se je dogajalo med njim in med Jezusom, to bo za zmeraj prikrito nam zemljanom. A prav gotovo ga je Jezusa, Prijatelja malih v svoje srce; kaj vse se je dogajalo med njim in med obhajila docela spremenil: prejel živahen, divji, razposajen in neubogljiv, ja zdaj docela tih, miren, poslušen do skrajnosti...

“Oče, naj ostanem v šoli, da bom blizu Jezusa,” mi je zaupal nekega dne. Seveda sem mu takoj ustregel. Njegova stara mati je dobila zavetje pri sestrah in dekleta Marijine družbe so nežno skrbele zanj. Skoraj po tistem je pa Štefan zbolel... nič posebnega: vročina, glavobol. Tako je bolehal kak teden dni. Vsak dan sem ga obiskal, mu dajal zdravila, a vročina le ni in ni odjenjala; a prav posebno visoka pa tudi ni bila. Neko popoldne sem bil v svoji sobi, ravno riž smo delili revežem, — bilo je v časih strašne bengalske lakote, ko je po kalkutskih ulicah pomrlo na milijone ljudi in nič

Z misijona o. Demšarja: Množica, ki čaka riža — v lakoti...

manj po tisočih vasicah širom Bengalije... 700 družin je čakalo pred sobo, da bi prejele svoj delež. Polne roke dela sem imel. Kar pride eden od naših učencev pa mi pravi: "Oče, Štefan te kliče, pravi, da je silno važno..." "Naj malo počaka. Moje delo je še bolj važno, tu gre za življenje in smrt, Štefaru pa ni nič hudega..." Čez nekaj minut je priteknel spet drugi: "Oče, Štefan te lepo prosi, da brž prideš; pravi, da bo umrl..." "Reci mu," sem naročil fantinu, "naj še malo počaka s smrtjo, imam preveč dela, da bi ga šel pokopat", sem se pošalil... A čudno se mi je le zdelo, da Štefan sporoča s takšno ihto. "Oče, prosim te, moj delež!" me je prekinil v razmišljanju mlad sosed, oče številne družine. Brž sem stehal njegov delež. "Oče, Štefan te še enkrat prav lepo prosi, da brž prideš, ker bo umrl, a ne more prej. dokler tebe ne vidi..." je prihitel zdaj tretji fant. "Kaj, ali se mu meša, ali kaj, da je tako silen." Pa sem se le odločil in stopil k bolniku. Štefan je ležal na preprogi ob zidu v učilnici kot navadno. Sedem k njemu in obraz se mu spremeni v blažen nasmeh: "Kako sem srečen, oče, da si prišel. Zdaj lahko umrem..." "Ampak, Štefan, kaj se ti blede? Saj nisi tako bolan, da bi moral kar umreti. Še dolgo boš živel, pa veliko storil za Jezusa in za nas vse!" "Ne, ne, oče, Jezus me kliče v nebesa, moram iti. Ti si toliko storil zame in za mojo staro mater, pa sem se ti hotel pred smrtjo zahvaliti za vse to. Bog ti povrni. Pri Jezusu bom molil zate in pri Mariji tudi..." Nežno sem ga prijel za roko in mu položil dlan na čelo: bilo je razbeljeno od vročice; oči pa so bile jasne; bil je pri zavesti. Nenadoma pa se je dvignil in zaklical: "Oče, Marija in Jezuh gresta pome... Grem, grem,

že grem...” je zaklical in dvignil obe roki proti nebu. Oči so mu zasijale v neznanskem sijaju in smeh mu je okrožil suhe ustne... Omahnil je na ležišče mrtev. Nisem mogel verjeti lastnim očem. Misli sem, da sanjam. Fantje, ki so se zbrali ob meni, pa so gledali zdaj mrtvega Štefana, zdaj spet mene, ki sem držal njegovo uvelo roko v svoji. Se je sijal nasmeh na njegovih ustnah, le srce ni bilo več. Odšel je k Jezusu, potem ko me je še zahvalil za vse, kar sem storil zanj in za njegovo babico. Res, Jezus ga je poklical in njegovo nedolžno srce je razumelo Jezusove besede: “Pustite male k meni, ker takih je nebeško kraljestvo...”

To se je zgodilo v letu Gospodovem 1943, novembra meseca...

PAGLI MOLINA (NORIČICA Molina)

V dnevnik sem zapisal: “Na vasi je boln'h mnogo ljudi; v vsaki hiši imajo bolnika. Jutri jih bom obiskal in blagoslovil.” Datiral sem 20. oktobra 1960. Naslednji dan sem tedaj šel v vas: res, bolni povsod, španska gospodari v deželi; prehod iz vročega v hladni letni čas: čez dan vročina, ponoči mraz in ljudje jo iztaknejo. Stradajo že tako in tako, nič čudnega, če jih že najmanjša sapica položi na posteljo... V Dhara para je bolna Šundori (Lepa); štiri otroke ima, najmlajši je še pri prsih, najstarejša ima pet let. Ko stopam iz hiše, me kličejo v sosednjo Lazarja Bore. “Oče, naša pagli je bolna, pridi in jo blagoslovi...” Stopim v nizko hiščo. Kar dobro sem se moral skloniti, da nisem z glavo zadel ob strop... Pagli (noričica) leži na rogoznici, lice ji je upadlo in muhe sedajo po njem... Ko me zagleda, se nasmeje: “Oče, prišel si. Prinesi mi Jezusa: bolna sem, ne morem do Njega. Ti mi Ga prinesi...” Noričica, bi ji rekli po naše, ima dvajset let. Pa bi človek mislil, da jih ima komaj deset: telo ji je znakaženo, govori, da jo komaj razumeš, ohromela je, tifus jo je ukrivil v otroških letih... Kdo naj se poroči s pohabljenko?... Starejša sestra je skrbela zanjo: umivala jo je in hranila, postiljala ji, nosila vodo, če jo je dajala žeja, kuhala riž, kadar je bila lačna... Doma prijazne besede ni čula, vsem je bila v nadlego... Zakaj jo je Bog takšno poslal na svet? Pred tremi leti ji je umrla mati. Od takrat je še več trpela; pa je redno vsako nedeljo prihajala v cerkev, k spovedi in k obhajilu, kot da bi čutila, da ji je Jezus edini prijatelj...

“Pagli,” ji pravim, “čez nekaj dni bom prišel in ti bom prinesel Jezusa. Le malo počakaj...” “Hvala ti, oče, pa ne bodi prepozen, ker dolgo ne bom več...” “Nič se ne boj, bom že o pravem času prišel. Ne boš mi prej ušla v nebesa,” sem jo vščipnil v lice... “Ne, ne, oče, bom počakala. A nikar se ne mudi...”

Med tednom sem na to svojo prijateljico docela pozabil. V četrtek zvečer sem se spomnil nanjo: “Kaj pa s pagli? Bom mar res prepozen z obhajilom, kot se je bala?” Poslal sem majhnega fantiča, da poizve, kako ji je. Pa mi je prišel povedat, da se ji zdravje slabša in da ne bo več dolgo... Naslednje jutro sem dekletu sporočil, da Jezus prihaja... Njena sestra je sobo lepo počistila in uredila, postavila je na mizo šopek rož. Tako je Jezus prišel v obisk k trpeči. Sklenjenih rok je mirno ležala na rogoznici. Jezus je stopil pod bolniško streho, sosedje so se zbrali na verandi... “Gospod, nisem vredna...” so šepetale njene ustnice... S svetim oljem sem jo mazilil; dal sem ji papežev blagoslov s popolnim odpustkom...

“Molina,” (bilo je njeno pravo ime) “zdaj si pripravljena, če te Jezus pokliče.” Nasmejala se mi je: “Oče, če me Jezus pokliče, bom takoj šla...”

Skupina kristjanov z misijona misijonarja o. Lojzeta Demšarja S.J., v Bengaliji.

Še poslednjič sem jo blagoslovil in odšel. A pred odhodom me je še zaprosila: "Oče, vidiš, da imam le strgane cunje na sebi. Imaš morda kako krilce, lepo in živobarvno, da mi ga daš? Takšna kot sem zdajle, res ne morem k Jezusu!" Obljubil sem ji, da bom pogledal med darovi oblek, ki so jih zbrali naši gojenci v Kalkuti. Po sestri sem ji pozneje poslal rdečo jopico, zeleno krilce in dolg pisan sari. Kar nagledati se ni mogla darov. Takoj je zaprosila sestro, naj jo obleče v novo obleko... "Zdaj pa Jezus lahko pride. Lepo sem opravljena za njegov prihod!"

Drugo jutro navsezgodaj mi pride povedat njen oče, da je Molina zgodaj zjutraj umrla, nasmejana in v novi obleki... Popoldne so jo nesli na pokopališče. Noričica Molina je zdaj pri Jezusu; zdaj ni več "noričica", ampak angel božji pri božjem prestolu... Povedali so mi, da počiva v grobu poleg svoje matere.

JOŽEK DHARA

Stari Kushonath Dhara je imel sušico. Veliko denarja sem izdal, da sem ga rešil smrti. Saj ima veliko družino in, kdo bo skrbel za otroke, če oče odide? Kar pravi čudež, da je ozdravel. Umiral je že, ko je prišel zdravnik. Z injekcijami ga je spet spravil na noge. Tukaj ljudje verjamejo samo v injekcije, naj so že kakršne koli: da le dobi šivanko v kožo, pa je zdrav... V nedeljo popoldne sem šel v vas, pa sem še k njemu stopil na pomenek. Okreval je že. Na verandi sem ga našel. Opozoril sem ga, da mora biti previden in ne ribariti v mrzli vodi, sicer bo spet zbolel. Ko sem se poslovil, mi je stara žena povedala, da se je v sosednji hiši prejšnjo noč rodil otrok, ki

je prej bolan kot zdrav. Stopil sem v zakajeno kajbico: v kotu je ležala mati z detetom na prsih. Komaj je prišel na svet, mu je že pretila nevarnost. Rdeče ličece se je nasmihalo, nožice cepetale kot bi hotele reči: "Ne dam se! Živeti hočem in postati velik mož!" Ni bil še krščen, pa sem ga blagoslovil in naročil materi, naj ga čimprej pošlje h krstu. Že sem mislil proč, pa mi je padlo v glavo: kaj pa če otrok nenada umrje? Mati se prav gotovo v stiski ne bo domislila in ga ne bo krstila. Pa sem pobaral staro mater in jo vprašal, če se ji ne zdi, da bo morda dete kmalu umrlo... Resno me je pogledala: "Kaj jaz vem, kaj mu je pisano na čelu... Stori, kar se ti najbolj zdi..." (Takšni fatalisti so ti ljudje, da so prepričani, kako je vsa človekova bodočnost pisana na čelu). Pa sem si mislil: bolje drži ga, nego lovi ga! Prosil sem za vodo in koj nato dečka oblił: "Jožek, krstim te, v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha..." Lepo sem ga pokrižal na čelo in ga priporočil angelu varuhu, naj ga vsega hudega obvaruje. Še tisto noč je novorojenček umrl.

Naslednje jutro me je oče prišel zahvaljevat, kako dobro je bilo, da sem otroka še pravi čas krstil.

MALOTI HALDAR

Temna noč je že ovila bengalske poljane, ko je skozi speče vasi drevel kot črna pošast avtobus. V avtobusu je bil Lojze, kharijski misijonar, ki se je vračal iz Kalkute. Dež je lil v debelih curkih, pot je bila spolzka. Ob osmih se je avtobus ustavil pred našo hišo. Vsi šoferji vedo, kje je: imenujejo jo "saheber bari" (Evropejčeva hiša), ker je zidana in je vrt krog nje...

Stopil sem iz avtobusa nekaj korakov skozi globoko blato ob poti, in odprla so se mi vrata našega sestrskega samostana, ki je tik ob cesti. "Jisur pronam, fadar!" je zaorilo iz dvajsetih grl. Dekleta v zavodu so me že čakale. Pozdravile so me, kot je tu v navadi, da so se dotaknile mojih čevljev in nog, potem pa mi položile roko na čelo... takšen je vzhodnjaški pozdrav, kot pravijo "paer dhulo kopale dite" (da dam prah tvojih nog na moje čelo).

Med dekletci je bila posebno glasna mala Maloti, ki je šele pred nekaj dnevi prišla iz pet ur oddaljene vasi. Tako dolgo je prosila in prosila, naj ji dovolim v šolo, da sem se končno le vdal in jo sprejel. Zdaj je bila izredno srečna med dekletci. Iz žepa sem potegnil bombone. Kar brž so bile krog mene. Najlepšega sem namenil prav Maloti, naši najnovejši gojenki. Kako ji je zažarelo lice, ko je potisnila sladkost v usta...

Drugo jutro pred mašo me je poklicala sestra. "Oče, Maloti je tako čudna: vročina jo daje in toži, da jo boli glava, pa želodec tudi..." Brž sem šel v zavod. Našel sem jo na rogoznici: sestra ji je dajala zdravilo, tolažil sem se, da bo prešlo... Bral sem mašo, po maši pa sem se čudil, kako da nobene sestre ni več v cerkvi. Potem pa pristopi prednica in mi pravi: "Oče, Maloti je umrla..." Kar sapo mi je zaprilo. Hitel sem v sestrsko hišo. Kaplan je pravkar končaval s svetim maziljenjem. Maloti je mirno, negibno z zaprtimi očmi ležala na rogoznici. V dobri uri je umrla... Brž sem poklical zdravnika iz sosednje vasi. Medtem pa je že prišel vaški zdravnik, ki je vzel piščanca, mu narezal žilo, ker je rekel, da je Maloti pila kača, pa da bo že on zarekel strup, pritisnil krvavečega piščanca na nogo, kjer je trdil,

Maloti na mrtvaškem odru.

da je kača pičila dekletce, pa da bo, kot je trdil, piščanec ves strup posrkal. Odnal sem ga. Pa me je samo grdo gledal, rekel pa ni nič.

Zdravnik, ki je skoraj zatem prišel, je poslušal na srecu, meril žilo, obračal dekletce na hrbet, polagal ji roko na glavo, na sence, na srce... Žila ni bila več. Dekle pa, kot da bi spala. Čudil se je zdravnik, češ da v vseh letih svojega zdravilstva še ni kaj podobnega doživel. Slednjič je menil, da je Maloti umrla zadeta od srčne kapi.

V šoli smo jo postavili na mrtvaški oder. Njene sošolke pa so se vrstile ob krsti in molile rožni venec...

Potem sem sporočil staršem, kaj se je zgodilo. Pet ur proč je njena rojstna vas. Poklical sem nekega našega vaščana in mu obljubil dobro plačilo, če gre v Pončonkhondo in sproči staršem, da je dekletce hudo bolno. Naj nikar ne govori, da je umrlo, ker bi sicer mater kap zadela. Zavihal si je hlače in se spustil čez poplavljeni riževa polja. Pet debelih ur. Ob dveh popoldne sta starša že bila pri nas. Tu šele sta izvedela, da je Maloti odšla k Bogu... Neutolažljivo je jokala mati. Maloti ji je bila najljubši otrok, komaj osem let ji je bilo. Za roko je vodila pet let starega fantička, v naročju pa je nosila komaj nekaj mescev staro dekletce. Kdo naj potolaži ranjeno materino srce?

Popoldne smo jo pokopali ob našem sestrskem samostanu. Vse sošolke so Maloti spremljale na poslednji poti, sleherno dekletce je v rokah držalo rdeč cvet in ga spustilo slednjič v grob.

KONFUCEJEVA MODROST

Če bi se Konfuce spet pojavil na svetu, bi ga kaj lahko spoznali: široke nozdrvi, brada, ki mu v treh štrenah pada na prsi, kitajske oči, pa pokrivalo, kot ga nosijo kuharji. Konfuce je bil strasten lovec, nadarjen glasbenik in eden največjih filozofov vseh časov. Čeprav zapadnjaki skoraj ne poznajo njegovih nauk, je pa vendar res, da je za več tisočletij nakazal pot največjemu narodu sveta. Še danes se Kitajci k njemu zatekajo po modrost, četudi je minilo že 2.500 let od njegove smrti. Živel je namreč v šestem stoletju pred Kristusom.

Učitelj

Konfuce je bil učitelj. Učil je Kitajce živeti. Ni bil ne svetnik ne prerok. Čeprav nekateri smatrajo Konfucejeve nauke za kitajsko narodno vero, se je pa modrec za vero, kot jo danes razumemo, kaj malo zanimal. Še manj pa za to, čemur mi pravimo večno življenje. Skušal pa je biti dober in je k dobremu tudi druge navajal.

Konfuce in Kristus

Že Konfuce je učil, kar nam kristjanom tako domače zveni: "Kar nočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim ne stori." In še več drugih misli, ki so sorodne Kristusovim. V njegovih spisih jih najdemo: "Ne sodite, da ne boste sojeni." Ali pa: "Kadar sodiš druge, vprašaj se, če morda ti sam nimaš tega, kar na drugem obsojaš." "S krivičnimi bodi pravičen." Tisti pa, ki so v krščanstvu in konfuceizmu zasledili nekaj podobnosti, radi priznavajo, da so razlike med obema mnogo, mnogo večje.

Iskalec lepega

Že kot otrok se je Konfuce izredno zanimal za glasbo. Kot pravi umetnik je igral na plunko. Pozneje je šel v prestolnico svoje province, da bi se dobobra naučil vseh glasbenih pravil. Z zanimanjem za glasbo in vse lepo je šlo prizadevanje za moralno lepoto. Priznati pa je treba, da ni vedno docela ločil med olikanostjo in moralnim lepim. Vendar ga vsaj malce lahko opravičimo: vedenje tistih, ki slabo živijo, je včasih prostaško.

Misli

Konfucejevi nauki so se nam ohranili v zapiskih, ki so jih delali njegovi učenci, ko so mojstra poslušali. V teh zapiskih seveda ni pravega reda. Tudi misli so raztresene. Takole nekako si slede: "Kamorkoli že hočete, pojdite veselo! — Največja napaka je, da ima nekdo napake, pa si nič ne prizadeva, da bi se poboljšal. — Nikdar ne misli, da si tako velik in popoln, da bi se drugi ob tebi čutili majhne. — Kadar česa ne veš, pa priznaš, da ne veš, je to priznanje najboljše znanje." Zelo je poudarjal odkritost: "Odkritost je nujna, če hočeš ostati na poti resnice." In dostavlja: "Pot resnice je široka. Odkritosrčni jo zlahka najdejo. Škoda le, da je veliko ljudi, ki je nočejo videti."

Konfuce in Platon

Kot Platon dvesto let pozneje, je že Konfuce govoril o idealnem razmerju, ki naj vlada med sodržavljani. Seveda je šel Platon mnogo dlje kot Konfuce. Le-ta je učil, da bi država morala biti edinole podaljšanje družine. Vsi, ki v isti državi žive, naj bi se ljubili kot bratje in sestre, ki imajo istega očeta in isto mater. Konfucejeva misel je bila za Kitajsko še posebej zahtevna, ker je prav tu družina mnogo tesneje med seboj povezana kot drugje. Zavedal se je, da veliko zahteva. A ni odnehal. Če že docela ne bi ljudje mogli uresničiti tega ideala, bi se mu pa morali vsaj približevati. "Vladati bi morali vedno le dobri ljudje!" je trdil.

Podobno kot Platon se je tudi Konfuce večji del življenja trudil, da bi prišel do kakega višjega mesta v deželni upravi. Tam bi lahko praktično dokazal, kako je treba vladati. Pa ni uspel. Vse življenje je ostal učitelj. Vendar pa so nekateri njegovi učenci bolj uspeli. Prebili so se do vodstvenih mest in pomalem uresničevali učiteljeve svéte. Poglavitni vzrok, da njemu samemu niso več zaupali, je pa bil, da pred višjimi ni hodil s kadilnico v rokav. Ko ga je nekdo višjih kar tako zaradi lepšega vprašal, kako naj postopa s podložniki, ga je odrezavo zavrnil: "Če hočeš dobro vladati, tedaj sam sebe obvladaj!"

Demokratičen duh

Konfuce ni nič verjel, da bi modrost vladanja prehajala od očeta na sina. "Vsi ljudje smo enaki", je rad pribijal in želel, da bi za vladanje izbirali takšne, ki bi resnično služili vladanim, ne pa iskali lastne koristi.

Konfucejevi uspehi in neuspehi

Dolgo je hodil z učenci po deželi in leta so ga začela kriviti. Telesno se je utrudil, duh pa je bil še vedno prožen, čeprav je priznal, da ni imel veliko uspehov in da je Kitajska še vedno hodila po isti poti kot pred njim. Kot že tolikrat, so tudi zdaj učenci dosegli več kot njihov učitelj. Ko je umrl, so žalovali dolga tri leta za njim. Tri leta Kitajec žaluje za očetom. Hoteli so tako pokazati, da so Konfuceja imeli za očeta. Ko je bilo žalovanje mimo, so se pa spravili na delo. S Konfucejevimi nauki so sestavili knjigo, ki je bila in še vedno je pravo sveto pismo za Kitajce. Ta priročnik Konfucejev je vplival na kitajske navade, zakonodajo, narodne in verske voditelje prav do najnovejših časov.

Preganjanje

V tretjem stoletju pred Kristusom so nekateri kitajski cesarji prepovedali širjenje Konfucejevih nauk. Sežigali so knjige, ki so govorile o "duhovnem vodniku" naroda, in njegove pripadnike obsojali v smrt. Vse to pa je Konfucejevo slavo samo povečalo. Če jih je bilo dotlej le nekaj, ki so se zanj zanimali, je pa odslej za Konfucejem hodil ves narod. In nekateri so šli celo predaleč: začeli so mu izkazovati božjo čast. Skladovnice knjig so napisali o njem. Otroci, ki so se učili branja, so dobili v roke prvo čitanko s Konfucejevimi nauki. Skratka — Konfuce spremlja Kitajce iz roda v rod. In ko bo komunistično nasilje nad Kitajci minilo, bo Konfuce s svojo zdravno umirjenostjo in življenjsko modrostjo še vedno učil Kitajce...

Stanko Boljka C.M.

POPOTNI MISIJSKI UTRINKI

Nadaljevanje.

L. L. C.M.

Ob osmih zvečer je bila na slavnostnem kongresnem prostoru, kjer so okrog ogromnega oltarja pripravili sedeže za 600.000 ljudi, *začetna slovesnost*. Bilo je navzočih kakih 250.000 vernikov, ki smo se čutili vsi eno v Kristusu in Cerkvi, čeprav smo bili iz najrazličnejših delov sveta in najrazličnejših poklicev ter življenjskih okoliščin. Vsebina te prve množične pobožnosti je bila tako globoko vesoljno katoliška, da je bil človek resnično ginjen. Vse molitve in obredi so bili v posebni knjižici podrobno navedeni tako, da smo lahko vsi sledili in sodelovali z glasno molitvijo in skupnim petjem. Posebno lepo je bilo, ko so zastopniki različnih narodov vsak v svojem jeziku in svojem napevu pozdravljali vse verno občestvo z istim pozdravom: "Vsemu ljudstvu božjemu, zbranemu pred Gospodovim obličjem, vsem ljubljenim bratom milost in mir!" In vse ljudstvo je odgovorilo na vsak pozdrav: Amen, nakar je predpevec zval svetnike tistega naroda, v katerega jeziku se je glasil pozdrav. In spet je ljudstvo enoglasno povzelo: Prosi Boga za nas! Pozdrav je bil najprej v nemškem, nato grškem, latinskem, francoskem, angleškem, španskem, portugalskem in ruskem jeziku. Nato pa v nekaterih jezikih misijskih dežel. Najprej v ugandskem; pri tem smo prosili svete učениke, mučence in puščavnike severnoafriške pra-Cerkve, naj prosijo Boga za nas, in potem 22 svetih kraljevskih mučencev, ugandskih pažev. Nato se je oglasil pozdrav v vietnamščini; prosili so vietnamske svetnike Pavla Tinha in vse svete vietnamske mučence. Po pozdravu v japonščini smo prosili svetega Pavla Mihi. sv. Janeza Goto in sv. Jakoba Kisaja. Po pozdravu v kitajščini smo prosili misijonarja lazarista mučenca bl. Gabriela Perboarja, sv. Avgušтина Chouja, bl. Janeza Yuana in vse blažene kitajske mučence... Sredi temne noči je blestel pred očmi vseh čudovito razsvetljeni sveti šotor - kongresni oltar, kjer je papežev legat, kardinal Testa predstavljal svetega očeta, Kristusovega namestnika, in okrog katerega so bili zbrani kardinali in škofje vseh narodov in ras, spodaj na planoti pa vsa zbrana božja družina. V tišino in zbranost vseh so globoko odjeknile te prošnje v različnih jezikih in zdelo se je, kot da ves svet prosi. Čutili smo se vsi eno, ena družina v Kristusu, ki prosi za vse. Tako še nikdar nisem doživljal univerzalnosti in obenem enosti naše Cerkve.

Po končani slovesnosti so se začele v največjem redu zlivati reke ljudstva nazaj v mesto. Naša družba je zavila v elegantni katoliški hotel z restavracijo nasproti glavnega kolodvora, ki ima okrog 400 sob in je v rokah neke nove ženske redovne družbe. V tem hotelu je prebivalo za čas kongresa veliko škofov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov s celega sveta. Naša družba je zavila v prvo nadstropje v restavracijo, kjer je bilo še mogoče najti prostor. Blizu nas sta sedla etiopski škof s svojim tajnikom, za nami pa zamorski škof, ne vem prav, od kod. Ker postrežnica ni obvladala drugega jezika kot le nemški, oba škofa pa tudi samo svojo materinščino in eden še nekaj italijanščine, drugi pa francoščine, smo mi pomagali iz zadrege in služili za tolmače... Oba škofa sta komaj mogla jesti, kajti neprestano so ju oblegali "lovci na podpise"; isto si lahko videl tudi drugod, bodisi na cestah, bodisi na prireditvenih prostorih; vsak misijonski dostojanstvenik se je moral neprestano ustavljati in podpisovati...

Ena indijskih plesalk, ki so nastopile na misijonskem tečaju v Münchnu, v dneh svetovnega evharističnega kongresa leta 1960.

Naslednji dan, v četrtek, sem doživel pač višek svojih popotnih misijonskih doživetij: *Prvi dan tridnevnega misijonskega tečaja*. Napovedan je bil za tretjo uro popoldne. Uverjen sem bil, da ne bo težav s prostorom in da se bo verjetno začelo z zamudo, zato sem prišel že malo pozno na prireditveni prostor. Povprašam skavte, ki so bili vedno na razpolago za vsakršne informacije, kje je paviljon z misijonskim tečajem. Povedo mi, a pripomnijo, da ni vredno hoditi tja, ker ne bo več mogoče priti noter. Dvorana da je že prenapolnjena in vstopa več ne dovolijo. To me je po eni strani prijetno presenetilo, ko sem videl, kolikšno je zanimanje za tečaj, po drugi se mi je pa škoda in za malo zdelo, da bi ne bil zraven. Zato sem jo le ubral proti paviljonu in res zagledal vrsto policistov pred širokimi vrati. Mislil sem, da me ne bodo pustili noter, ker so po cele skupine zavračali, pa sem se kar nekam potuhnil in šel mimo njih v notranjost. Znašel sem se v velikem prostoru, ki je bil gotovo kakih 70 m dolg in 30 metrov širok, a nabito poln udeležencev, ki so jih nekateri cenili na deset tisoč. Daleč spredaj sem zagledal velik oder in ob njem govorniško tribuno, na kateri je bilo videti in po močnih zvočnikih tudi slišati govornika. Torej se je začelo točno in sem nekaj že zamudil...

S programa, ki so ga delili, sem razbral, da je prvi dan tečaja posvečen temi: Azija in evharistija, in da je bila prva točka: Javanski verski ples "Obredno darovanje prvence božanstvu", ki ga je predvajala indonezijska plesna skupina s spremljevanjem "gamelan" orkestra. V eni lanskih števil "Katoliških misijonov" smo objavili pismo misijonarke m. Deodate Hočevar OSU z Jave, v katerem nam je pisala, da je pri neki slovesnosti med pontifikalno mašo igral "gamelan" orkester; poslala nam je tudi sliko tega orkestra, ki je v isti številki objavljena. Zelo mi je bilo žal, da sem zamudil tako lepo in zanimivo prvo točko programa. A kmalu sem se pomiril, videč, da ima ista plesna skupina s spremljevanjem "gamelan" orkestra še eno točko na programu.

Zamudil pa sem tudi začetek prvega referata: "Evharistične predpodebe v vzhodnih verstvih", a hvala Bogu, ne veliko, kajti predavanje, ki ga je imel misijonar prof. A. T. Imamichi iz Fukouke na Japonskem, je bilo res zanimivo, v kolikor sem ga razumel, kajti tako orkestrski ostali govorniki so predavali v nemščini, ki so jo pa izgovarjali vsak nekoliko z naglasom svojega jezika, zato je bilo nekoliko težje razumljivo za človeka, ki nemščine ne obvlada dobro. Ker bodo vsa predavanja celotnega tečaja objavljena v kongresni knjigi, ki jo upamo dobiti tudi v Buenos Aires, jih bomo, če le mogoče, prevedena objavili v našem listu, kajti so res zelo aktualna, zato pa tu navajam samo naslove.

Drugi referat je imel duhovnik dr. Andrej Choi s Koreje, in sicer pod naslovom: "Zlo v korejskih posmrtnih obredih".

Sledila je spet oderska točka: Javanski simbolični ples "Zmaga dobrega nad zlom". Nastopilo je pet plesalk ob spremljevanju že omenjenega "gamelan" orkestra. Godbeniki so bili vsi napravljeni v domačinskih javanskih oblačilih in glasbila so bila domačinska: pisčali, brenkala, tolkala in tudi neke vrste pihalne instrumente sem od daleč razločil ter po zvočniku čul. Sedeli so s prekrizanimi nogami na tleh in po mestoma tudi peli skupaj s plesalkami, ki niso le plesale, ampak tudi pele. Žal sem bil precej daleč in sem razločil tako v plesu kot v mimiki ter oblekah le splošne vtise, ne pa podrobnosti. A že to, kar sem mogel od daleč videti in kar sem po zvočnikih dobro slišal, me je prevzelo radi sicer eksotične, zame povsem nove, a dojemljive lepote. Nisem ne glasbeni ne baletni poznavalec, zato ne znam izraziti tega, ker sem lepega videl, čul in doživel... A še nekaj veliko lepšega sem doživel malo kasneje.

Sledilo je predavanje: "Preganjanje kitajske Cerkve in krščanska žrtvena misel". Govornik: duhovnik dr. Janez Vianej Hsin, Kitajska. Prikazal je žalostno

Pri "ágape" — obedu ljubezni, v četrtek evharističnega kongresa, posvečen Evharistiji, duhovništvu in medsebojni ljubezni.

stanje današnje Kitajske in borbo katoliške hierarhije, duhovništva in vernikov za zvestobo rimski Cerкви in papežu. Referat je bil, kot vsi drugi, kratek in jedrnat. Po njegovem referatu ni bila predvidena nobena oderska točka, pa nas je govornik presenetil, ko je ob koncu nekako takole zaključil: "Kitajska Cerkev je v žalosti in trpljenju, zato ni primerno, da bi tu pred vami plesali ali podobno. Toda predstaviti vam hočem kitajski ženski pevski zbor, ki vam bo zapel v kitajski besedi in melodiji najprej žalni psalm in potem Ave Marijo." V popolnem redu je prišlo na oder kakih 30 Kitajk, vse enako napravljene v čisto belo kitajsko svilo, s katero se je lepo skladala tudi svilna barva njih skoraj do ramen padajočih črnih las. Zapele so tako pretresljivo žalostno, da smo bili vsi tisoči prevzeti in smo s solzami v očeh sotrpeli s preganjanimi kitajskimi brati in sestrami. Spet nepozabno... Čudil sem se tudi izredno discipliniranemu podajanju in zelo kultiviranim glasovom ter fini interpretaciji.

Presenečenj in doživetij pa še ni bilo konca, vrhunec je nastopil šele sedaj. Po kratkem odmoru je nastopila nalašč za to kontratirana indijska plesna, pevška

in glasbena skupina, vsega skupaj kakih 25 moči. Predvajali so krščanski indijski plesni misterij: "Sad smrti in Kruh življenja". Kar škoda se mi zdi, zapisati kako besedo o tem, kar sem v tem skoraj uro trajajočem nastopu videl, slišal in doživljal. Že vsebina sama je bila krasna, kot nalašč prirejena za ta nastop na evharističnem kongresu pod vodilnim geslom: Pro mundi vita — Za življenje sveta. Takole so si sledile misli misterija: Sreča človeka in stvarstva v raju - satanova zavist zapelje človeka v izvirni greh - zlo zavlada nad človeštvom in stvarstvom - kesanje človeštva in hrepenenje po odrešenju - nastopi Odrešenik in prinese Kruh za življenje sveta - na svetu zavlada spet sreča v Bogu... Vsebina vsem znana in stara, a podajanje povsem novo, za nas neindijce, bistveno novo. Čudovita oblačila, slikovita glasba, čisto svojsko petje, tako ono večglasno kot solistično, eksotični balet in drugo - vse je bilo novo, a vendar ne tuje. Saj glasba in petje in balet vsake, tudi indijske umetnosti ni drugega kot izraz ene in iste človeške duševnosti. Zato je v vsaki pristni, tudi indijski domačinski umetnosti toliko skupno človeškega, da odjekne enako občuteno v vsakem, za umetnostno podoživljanje količkej sprejemljivem srcu in duhu, zlasti religiozno nastrojenem, kadar gre za religiozno vsebino. V tem ali onem filmu sem včasih že čul kak drobec indijske glasbe in petja; zdelo se mi je skoraj smešno, za nas zapadnjake težko dojemljivo, toda tako je odjeknilo le, ker ni bila možna poglobitev. Tu pa je duh bolj in bolj prodiral v skrivnosti občutenj indijske duše, je soobčutil in sodoživljal. Res, nikdar si nisem mislil, da bi bila indijska muzika in balet tako primerna za izražanje krščanskih verskih občutij, in še manj, da more biti tako razumljiva tudi zapadnemu duhu. To je bilo zame razodetje. Uvidel sem tudi, kako mogočno sredstvo za ponazarjanje in približevanje krščanskih verskih misterjev ima misijonstvo na razpolago v domači indijski umetnosti, in sem se vprašal, je li dovolj izrabljeno...

Ob koncu misterija smo doživeli še novo presenečenje. Napovedovalec je sporočil, da bo zaključno besedo spregovoril in dal blagoslov navzoči indijski domačinski kardinal *Gracias*. Kaj sem hotel še več za vrh že itak bogatega misijonskega doživetja ob tem prvem dnevu tečaja! Za mnoge je bil morda ta indijski kardinal nova pojava, zame pač ne. Res, da sem ga tedaj prvič videl, a koliko slik o njem in njegovem delovanju se že prinesli naši "Katoliški misijoni" in koliko o njem že napisali. Prav pred kratkim so poročali o tem, kako je naš misijonar o. Cukale S.J. preživel več ur z njim, ko je kardinal obiskal veliko Batovo tovarno na ozemlju njegove fare pri Kalkuti, in je tam tudi maševal in pridigal ter bil na obedu. Že tedaj mi je o. Cukale pisal, da je kardinal *Gracias* odličen govornik. In to sem ugotovil tudi sam ob njegovem nastopu ob koncu prireditve. Visok, raven kot sveča, tipično temnega indijskega obraza, se je burno pozdravljan vpel na oder in z močnim, jasnim, blagodonečim glasom spregovoril. Žal ne znam angleščine, v kateri je govoril, a toliko sem le razumel, da je izrazil zadoščenje nad predstavo in čestital igralcem in pevcem, ki jih je potem predstavil občinstvu rekoč, da niti niso vsi katoličani, a da so se tudi igralci hindujci odlično vživali v ta krščanski misterij in ga nadvse primerno izvedli. Govoril je še in še, ne vem, kaj, a tisti, ki so razumeli angleško, so ves čas s ploskanjem in smehom spremljali njegova izvajanja, iz česar sem razvidel, kako hitro je govornik našel stik z navzočimi. Na koncu smo vsi tisoči pokleknili in od indijskega domačega kardinala prejeli blagoslov. Tedaj mi je padla v glavo misel, da se mi ne bi nič čudno zdelo, ako bi mi takole dajal blagoslov papež - Indijec... Jaz, ki sem na žalost še vedno nekje zadržan, sem se potem požuril, da sem se zunaj paviljona prerinil čisto do stranskega izhoda, kjer sem opazil, da sta policija in rediteljstvo napravila in čuvala prostor za prost odhod dostojanstvenikov. Hotel sem kardinala videti tudi od blizu, kar se

Eden od številnih črnskih škofov, ki si jih videl vedno prijazno nasmejane, pač zaradi velikih pozornosti, ki so jim jih izkazovale množice vernega ljudstva na tem res "katoliškem — vesoljnem" evharističnem kongresu v Münchnu.

mi je odlično posrečilo, tako da sem si ga dodobra ogledal, ko je komaj korak od mene stopal v svoj avtomobil. Kasneje sem bral, da se je ta cerkveni knez z istim avtomobilom na poti iz Münchena po končanem kongresu zelo nevarno ponesrečil. Dobro, da so mu življenje rešili, kot so ga dunajskemu kardinalu Königu, ko se je ponesrečil skoraj do smrti na poti na pogreb kardinala Stepina, tudi z avtomobilom. O indijskih in indonezijskih igralcih, plesalcih in pevcih pa sem bral, da so kasneje z velikim uspehom nastopali v Berlinu in morda še drugod po Evropi. Če bi bile doma normalne razmere, bi jih Slovenska misijonska centrala gotovo povabila tudi v belo Ljubljano; to bi bilo misijonsko doživetje za tisoče rojakov!... škoda.

Naslednja dva dneva, petek in sobota, se je ob isti uri in v isti veliki dvorani tečaj nadaljeval, a se ga jaz nisem mogel udeleževati, ker sem bil drugje zadržan, saj je bilo vsega toliko, da sem komaj glavne stvari, ki jih je nutil kongres, mogel doživeti. Vendar sem lahko oba dni vsaj za kratek čas pokukal v dvorano in obkrat sem ugotovil enako udeležbo kot prvi dan. Program je bil spet pester.

V petek se je pod geslom "Afrika in križ" razvijalo sledeče: 1. Etiopski obredni ples. (Izvajali so bogoslovci rimskega etiopskega kolegija.) 2. "Žrtvena misel v afriških verstvih". Referiral je msgr. dr. Michel Ntuyahoga, škof iz Usumbura, v Urundiju. 3. Afriški pasijon "Peter zataji Kristusa". (Kompozicija rev. Štefana Mbunga, Peramiho, Vzh. Afrika. Izvajal je zbor kolegija sv. Petra in kolegija Propagande iz Rima.) 4. "Kristusovo trpljenje in socialna beda v Afriki". Referiral je rev. Sigisbert Ndwandwe, Zululandija, Južna Afrika. "Afriška posmrtna žalostinka", ki jo je predvajala ga. Cooper. 6. Afriški pasijon: "Smrt Marijinega sina". (Isti komponisti in isti izvajalci kot zgoraj.) 7. "Gradnja nove Afrike v senci križa". Referiral je Sebastian Chale, iz Tanganjike, Vzh. Afrika. 8. "Agnus Dei" iz maše Baba Jetu. (Isti komponist in isti izvajalci kot zgoraj.) 9. Etiopski obredni ples. (Isti izvajalci kot zgoraj.) — V opombi se stalo na sporedu, da prvotno programirana kraljska plesna skupina iz bivšega Belg. Konga ni mogla na kongres zaradi političnih nemirov v deželi.

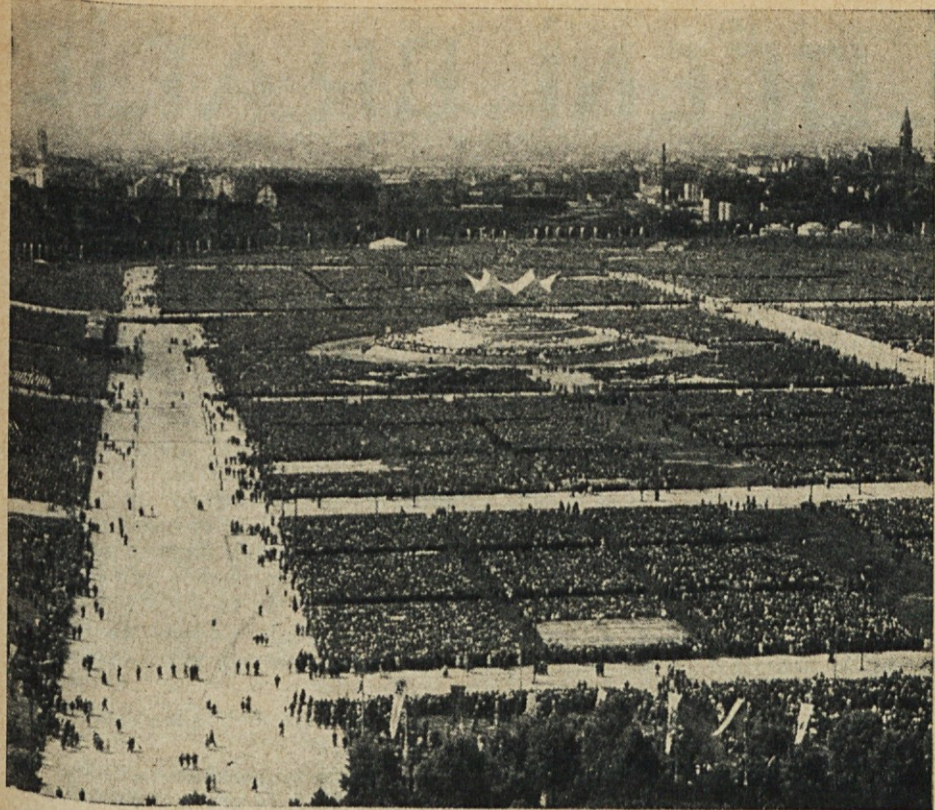
Spored sobotnega tečaja je nosil naslov "Islam in krščanstvo". Vseboval je naslednje: 1. Muzeinov klic. 2. "Monoteizem v islamu". Referiral je rev. Georg Batek iz Jeruzalema (Jordanija). 4. Cerkvena pesem, ki jo je izvajal arabski zbor. 5. "Marijina podoba v koranu". Referent prof. P. Abd El Jalih iz Maroka. 6. "Magnificat". Arabski zbor. 7. "Civilna etika, karitativne in socialne uredbe islamske države". Referiral je Tony Lobo iz Pakistana. 8. "Sodelovanje mohamedancev in kristjanov pri gradnji nove Afrike". Referiral je David Makwaia iz Tanganjike v Vzh. Afriki. 9. Cerkvena pesem. Arabski zbor.

V četrtek zvečer je bila spet veličastna slovesnost na velikem kongresnem prostoru z nič manjšo udeležbo, posvečena češčenju Evharistije in medsebojne ljubezni. Bil je četrtek kot spominski dan Kristusove ustanovitve Evharistije, duhovništva in zapovedi ljubezni. Tam sem imel srečo, da sem naletel na brata slovenske misijonarke m. Deodate Hočevar O.S.Urs, dr. Toneta Hočevarja, ki ga poznam še iz bogoslovskih let; zdaj je dušni pastir v diaspori v Kragujevcu (Srbija). Skupaj sva prisostvovala veličastni liturgiji, množični delitvi sv. obhajila, mivanju nog dvanajsterim, med katerimi so bili tudi zastopniki nebelih plemen. Na koncu je nad 100 novomašnikov, ki so bili tisto jutro posvečeni v 11 različnih cerkvah in med katerimi je bilo tudi več kitajskih in drugih novomašnikov iz misijonskih pokrajin, dalo skupni novomašni blagoslov stotisočem navzočim vernikom.

V petek in soboto dopoldne je bilo za Slovence posebno zborovanje v dvorani pri sestrah, kjer smo mnogi naševali. Obakrat se je zbralo kakih 25 slovenskih duhovnikov z vseh strani sveta in kakih 15 laikov. Bili sta na sporedu dve predavanji, ki sta obravnavali temo: Evharistija in edinost, namreč edinost krščanskih ločenih Cerkvá in edinost v življenju med katoličani. Nato je sledilo poročilo o Slovenski izseljenski zvezi, katere članica je tudi Slovenska misijonska zveza. Z marsikom od slovenskih duhovnikov sem se lahko pogovoril o misijonskem sodelovanju izseljenskih skupin. Naj tu omenim, da mi je izseljenski duhovnik za Anglijo, č.g. Ignacij Kunstelj prinesel od tamkaj lepo vsoto denarja, nekaj za naročnino "Kato-liških misijonov", še več pa za slovenske misijonarje, kar so Slovenci na Angleškem dobili pri dveh misijonskih tombolah, ki jih je organiziral misijonski odsek v Londonu, ki ga že dolgo požrtvovalno vodi ga. Rasbergerjeva.

V petek zvečer je bilo na sporedu češčenje križa in odrešenja in spet se je kljub pretečemu vremenu zbralo na kongresnem trgu ogromno ljudi. A komaj se je slovesnost začela, se je ulil dež, ki dve uri ni pojenjal. Večina je odšla vedrit, nekaj duhovnikov in tudi vernikov pa je vztrajalo in slovesnost v skrajšanem obsegu opravilo. V soboto zvečer je bila sveta maša po bizantinskem obredu ob izredno

Pogled na kongresni trg ob zaključni slovesnosti v nedeljo opoldne. Okrog ogromnega, sto metrov v premeru obsežnega oltarja se je zbralo milijon in več vernikov, ki so vsi kot en duh in eno srce sodoživljali navzočnost evharističnega Kralja in papeževega legata ter poslušali besedo samega Janeza XXIII.

številni verski občini, ki je polna občudovanja in globoke zavzetosti sledila lepoti vzhodne liturgije in poslušala čudovito petje več zborov, tako grškega in staroslovanskega. V nedeljo dopoldne ob glavni slovesnosti je bil ves prostrani trg poln, saj je bilo navzočih nad milijon ljudi vseh narodov in ras. Bila je to veličastna skupščina vojskujoče se Cerkve, ki se je zbrala k "agape" — ljubezenskemu obedu, poslušala besedo sv. Očeta, v stotisočih prejela sv. Rešnje Telo in v slovesni procesiji počastila Najsvetejše. Na tej zaključni slovesnosti je bilo navzočih tudi nad 500 rojakov iz slovenskega Primorja, ki so prišli v skupnem romanju najprej na božjo pot v Altötting, nato pa na kongres v München.

Še isti dan sem z bratom odšel v Avstrijo, kjer sem ostal več dni, od tam pa sem napravil več misijonskih ekskurzij med rojake na Primorskem in Koroškem. O tem pa v naslednjem nekaj.

(Sledi.)

LOČENI BRATJE

KRALJESTVO BOŽJE. Vzhodni zbornik. XIX. letnik. Uredila dr. Janez Vodopivec in Stanko Janežič, opremil Rafko Vodeb. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Rim 1960. (Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, 145 strani.)

V letošnjem zborniku stopi v ospredje vesoljni cerkveni zbor. **Dr. Vodopivec** začenja svoje razpravljanje (**Vesoljni cerkveni zbor in njegov pomen v življenju Cerkve**) z osebniimi spomini na tisti dan (25. januarja 1959), ko je novi papež Janez XXIII. naznanil sklep, da bo sklical koncil. Nato ta pojem opredeli in odgovori na več vprašanj v zvezi z njim: odkod vrhovna oblast koncila, o važnosti in o nezmotljivosti cerkvenih zborov. Koncil "je polnomočna skupščina vseh škofov vesoljne katoliške Cerkve" in najvišja zakonodajna, sodna in pravna oblast v Cerkvi. Tu škofje niso samo papeževi svetovalci, kakor so duhovniki škofom na škofijski sinodi, marveč so polnomočna zakonodajna skupščina. Skupno se psvetujejo in skupno odločajo, seveda v soglasju s papežem, pod njegovim predsedstvom in vodstvom.

Cerkveni zbori imajo zelo važen pomen v življenju Cerkve. Na njih se temeljito razsojajo in odločajo najtežje zadeve. Pripravljajoči se zbor naj rešuje vprašanja moderne dobe.

Zaradi vodstva Sv. Duha so cerkveni zbori nezmotljivi v odločitvah glede vere in nravnosti.

Zanimiv in poučen je pregled zgodovine cerkvenih zborov. Doslej jih je bilo dvajset. Mednje navadno ne štejejo apostolskega zbora v Jeruzalemu okoli leta 49, dasi je vzor za vse ostale. Tu so apostoli določili, da Mojzeva postava in starozavezna obreza nista več obvezni; za zveličanje zadošča krst, vera v Kristusa in življenje po postavi ljubezni.

Kmalu po prenehanju preganjanja se je sestal prvi cerkveni zbor v Niceji na azijski strani nasproti Carigrada (leta 325). Papeža Silvestra ni bilo na njem; z zapada je prišlo le pet škofov. Zbor je določil, da je Kristus kot sin božji pravi Bog, enega bistva z Očetom. Od tega zbora izhaja veroizpoved (Credo), ki jo še danes ponavljamo pri maši.

Na 2. v Carigradu leta 381 so določili, da je tudi Sv. Duh pravi Bog, tretja oseba v Sv. Trojici.

Na smrtno leto sv. Avgušтина, 431, se je v Efezu sešel 3. koncil. Razglasil je resnico, da je Marija božja mati.

4. zbor (v Kalcedonu, nedaleč od Carigrada) je leta 451 objavil nauk, da sta v Kristusu združeni dve naravi v eni sami božji osebi.

7. zbor (v Niceji leta 787) je proti ikonoklazmu branil čaščenje svetih podob.

Teh prvih sedem koncilov priznavajo tudi pravoslavni. V glavnem so ohranili njihov nauk; ne priznavajo pa n.p.r. prvenstva rimskega papeža, kar so cerkveni zbori vedno priznavali.

8. koncil (869-870 v Carigradu) je obsodil Fotijeve zmote, ki so pripravile razkol.

Poslej so bili cerkveni zbori na zapadu, posebno v Rimu. V srednjem veku so nanje prihajali tudi svetni vladarji; poleg verskih zadev so se tam obravnavale tudi posvetne. Potem se je svetno življenje odcepilo od vere. Cerkev se je omejila na versko področje.

V prehodni dobi sta se vršila dva koncila, na katerih se je za kratko dobo obnovila edinost med Vzhodom in Zahodom. Sklepi 14. koncila v Lyonu (1274) so ostali na papirju. Na 17. cerkvenem zboru (Basel - Ferrara - Florenca, 1431-1439) je po dolgih pogajanjih prišlo do sporazuma o izhajanju Sv. Duha iz Očeta in Sina (po latinski tradiciji) ali iz Očeta po Sinu (po besedah vzhodnih učencev). Grški poslanci so priznali, da je papež Kristusov namestnik za vso Cerkev. Tako je bilo zedinjenje slovesno razglašeno. Vendar grška duhovščina in ljudstvo tega sklepa nista sprejela. Propadel je zadnji veliki poizkus zedinjenja. Kmalu nato so Turki zavzeli Carigrad.

Najdaljši cerkveni zbor je bil devetnajsti, tridentinski (1545-1563). Zavrnil je lutrovske zmote in izvedel reformo v Cerkvi.

20. koncil (vatikanski, 8. decembra 1869 - 18. julija 1870) je razglasil dogmo o papeževem prvenstvu in nezmotljivosti. Večji del načrtov je prekinila italijanska zasedba papeške države. Zbor se ni več nadaljeval. Papež Pij XI. in Pij XII. sta mislila na to, a nista prišla do izvedbe. Sedanji papež je začul božji glas in se odločil.

Prihodnjega koncila ima pravico udeležiti se ok. 2500 kardinalov, nadškofov, škofov in opatov. Uradni jezik bo najbrž latinski. Razpravljali bodo verjetno predvsem o nravnih in disciplinskih vprašanjih, o prenovitvi krščanskega življenja sploh. Računajo tudi z možnostjo modernizacije bogoslužja in misijonskih metod.

Poživitev verskega življenja bi bila tudi najmočnejše sredstvo za doseg zedinjenja. Janez XXIII. se je z izredno prijaznostjo obrnil do ločenih bratov. Dobro ve, da mnogi med njimi iščejo resnice in edinosti. Prava Kristusova Cerkev je samo ena: ta, ki ji je na čelu Petrov naslednik, rimski papež. Katoliška Cerkev mora vztrajati pri zahtevi, da to priznajo tisti, ki se hočejo vrniti, dasi ve, da je tu ena glavnih težav. Ločeni kristjani mislijo, da hoče rimska Cerkev samo gospodovati in da si je prikrojila Kristusov nauk. Po njihovem mnenju smo se mi odločili, ko smo zahtevali podreditev rimskemu škofu, česar da prvotno ni bilo. Dokler ne bodo uvideli, da so že prvi cerkveni zbori priznavali papežev prvenstvo, ne bo prišlo do zedinjenja. Za to pa je potrebno veliko samozatajevanja na obeh straneh; odpasti morajo mnogi nesporazumi. Izprositi je treba milosti. O tem je sedanjí papež povedal te lepe misli: "Treba je vse dobro pripraviti, z veliko ljubeznijo in s polnim poznanjem teh (vzhodnih) narodov. Upoštevati moramo dejstvo, da imajo starodavno tradicijo, razumeti jih moramo in jih pritegniti z vidnimi dokazi bratstva, milobe in mru. Nedvomno bo Gospod sam posegel vmes s svojo milostjo in nam naklonil veliko tolažbe, četudi bodo morda šele drugi uživali sadove tega dela".

Nekatoliški verski poglavarji vsaj formalno ne bodo povabljeni na koncil, mogli pa bi priti kot opazovalci; tako bi boljše spoznali smisel tega zbora in bi na njem razložili svoje težave. Je pa tako med pravoslavnimi kot med protestanti veliko zanimanja in precej pripravljenosti za sodelovanje.

Vsa razgibanost okoli koncila dokazuje, da je Cerkev živo telo, ki v njem polje božja sila. Ta bo končno premagala vse ovire. "Zima mineva, sveže pomladno upanje se prebuja."

* * *

Razpoloženje pravoslavnih do pripravljajočega se cerkvenega zbora odseva deloma v nazorih treh uglednih ruskih teologov na Zapadu (Pavel Leskovec D.J., "Bodoči vesoljni cerkveni zbor v mislih treh ruskih teologov"). Škof Kasijan Bezobrazov, rektor Ruskega teološkega inštituta v Parizu, ugotavlja bistveno edinost med katoličani in pravoslavni; nasprotje se omejuje na tri točke; te so: 1. katoliški nauk o izhajanju Sv. Duha od Očeta in Sina; 2. nauk o brezmadežnem spočetju Marijinem; in 3. dogma o papeštvu. Prvi dve točki po škofovem mnenju nista nepremostljivi zapreki za zedinjenje, pač pa je tretja točka zanj nesprejemljiva. Vendar se nadeja, da bo zbor kristjane zbližal in ne zavrača "zadnjega upanja" — na čudež.

Protojerej Jurij Florovski, profesor na harwardski univerzi, pričakuje, da bo glavni predmet koncila Cerkev. Tudi pravoslavni bi morali izdelati nauk o Cerkvi in se dokopati do večje jasnosti v svojih pogledih na rimsko Cerkev.

Ivan Meyendorf, profesor cerkvene bizantinske zgodovine na Ruskem teološkem inštitutu v Parizu, sodi, da je vsaka krajevna Cerkev s škofom na čelu v resnici božja Cerkev z vsemi milostmi in polnostjo resnice. Koncili naj to resnico razglašajo. To pa morejo le, če je med udeleženci Bog sam. Zato bo po piščevem mnenju tudi zbor, ki ga je napovedal Janez XXIII., mogel biti ne le vesoljen, temveč tudi resničen.

Avtor kritičnega poročila o teh treh pravoslavnih teologih ugotavlja zaskrbljenost med ruskimi izseljenci: zdi se, da jih je napoved novega koncila našla nepripravljene, dasi so prej tolikokrat govorili o njem kot edinem sredstvu za zedinjenje.

Resnica, da biva le ena sama prava Kristusova Cerkev, postaja za pravoslavne teologe vedno bolj važna, z njo pa vprašanje: kje je ta Cerkev. Njihovo samoljubje se upira, da bi se brez ugovorov vdali resnici o katoliški Cerkvi.

* * *

V sklop teh razprav spada tudi dr. Franca Jakliča spis "Ivan Besarion, glasnik cerkvenega edinstva". Besarion (1402-1472) je bil res krepka in plemenita osebnost. Kot pravkar imenovani nadškof v Niceji je z bizantinskim cesarjem Ivanom Paleologom in Izidorjem iz Soluna vodil grško poslanstvo na vesoljnem cerkvenem zboru, ki ga je sklical papež Evgenij IV. v Ferraro kot nadaljevanje bazelskega. Po več mescih razpravljanja so zaradi kuge zbor prenesli v Florenco. Gotovo je cesarju bilo zelo veliko za to, da se edinstvo doseže, iz političnih razlogov: Turki so ogražali Carigrad. Tudi pri razgovorih je ta razlog imel svojo težo, vendar je večina vzhodnih zastopnikov iskreno priznavala katoliški nauk, le strastni efeški nadškof Marko Eugenikos je stalno nasprotoval in končno z nekaj somišljeniki koncil zapustil. Sredi leta 1439 so Grki končno priznali, da je rimski škof Kristusov namestnik in poglavar vse Cerkve. 6. julija 1439 sta kardinal Cesarini in

nadžkof Besarion slovesno prebrala spomenico o zedinjenju. Še istega leta so se pridružili Armenci, nato jakobiti v Siriji in Abesinci, leta 1444 pa še kaldejci v Mezopotamiji in za njimi maroniti na Cipru.

Na žalost je nahujskano ljudstvo v Carigradu koncilske sklepe zavrglo "Rajši turški turban kot papeška tiara!" Vendar je Ivanov naslednik Konstantin XI. skušal zedinjenje uveljaviti in doseči pomoč od Zapada. Papež je poslal v Carigrad Izidorja Kijevskega, ki je prej zaman skušal pridobiti za zedinjenje Ruse. V Carigradu so pritrdili iz političnih razlogov. Turki so mesto že obkoljevali in 29. maja 1453 vdrli vanj in ga zavzeli.

Grška Cerkev je postala orodje v turških rokah. Na čelo so ji postavili nasprotnike Rima.

Besarion je živel v tem času na zapadu. V Carigradu so ga namreč po vrnitvi s koncila sovražno sprejeli, tako da se je napotil nazaj v Florenco. Papež ga je imenoval za kardinala. Neutrudno je deloval za verski in kulturni napredek in za to, da bi se zapadni vladarji složno obrnili proti Turkom. Po smrti Izidorja Kijevskega je bil imenovan za naslovnega carigradskega patriarha.

* * *

Spisu "Nauk o brezstrastju v vzhodni ascetiki" daje Stanko Janežič na pot tele besede: "Pot do zedinjenja med krščanskim Vzhodom in Zapadom je v medsebojnem poznanju in družnem povračanju k cerkvenim očetom. Pričujejoča razprava bi vsaj v neznatni meri hotela usmeriti na to pot slovensko verno izobraženstvo. Morda bo komu napotek v globlji študij." Ob koncu ugotavlja, da more zapadnjaku branje vzhodnih ascetov prinesiti mnogo duhovnega bogastva. Mora pa biti previden, da ga razlike v načinu m'šljenja in izražanja ne zvodijo na stranpota. Zato je najbolje, da ga spremlja v študiju zanesljiv komentar. Tak komentar je ta spis o brezstrastju.

Nauk o brezstrastju so vzhodni krščanski pisatelji prejeli od stoikov, ki so človeško naravo videli v razumu in jim je torej strast bila prot'naravna. Idealen človek naj bi po njih učenju bil brez strasti.

V krščanstvo je to presadil Klemen Aleksandrijski. Duhovni človek naj bi se rešil strasti in dosegel čim večje poznanje božjih stvarnosti. Ta cerkveni oče pokaže najbrž nedosegljivi ideal, premalo pa govori o sredstvih do njega. Bolj zmeren v nauku o brezstrastju je Origen, drug vodilni član aleksandrijske šole.

Za egiptске menihe ostaja brezstrastje vzor, ki mu je treba posvetiti vse moči. O tem govore vsi pisci 4. stoletja, n.p.r. sv. Gregorij Nacianski in sv. Gregorij Nisenski.

Učitelji naslednjih stoletij grade sisteme duhovnega življenja, v katerih ima brezstrastje zelo visoko mesto, v neposredni bližini ljubezni (n.p.r. Diadoh Fotiški, opat Izaija, sv. Izak Sirski, sv. Janez Klimak, sv. Maksim Spoznavalec).

Zapadni duhovni pisatelji so že od početka 4. stoletja napadali vzhodne nazore o brezstrastju. Zdi se, da je bil vmes nesporazum. Vzhodnjaki namreč brezstrastja niso pojmovali v psihološkem, temveč v moralnem smislu; borili so se le proti grešnim strastem. Res pa je, da so na človeško naravo dru-

gače gledali. Na Zapadu so predvsem poudarjali njeno pokvarjenost, na Vzhodu njeno čistost in dobrost.

Da je nauk vzhodnih pisateljev o brezstrastju globoko krščanski, je razvidno zlasti iz njihovega boja proti slabim mislim. Nasproti določitvi sv. Gregorija Velikega (in za njim drugih zapadnih piscev) o sedmerih glavnih grehah so jih vzhodnjaki postavili osem: požrešnost, nečistost, lakomnost, žalost, jezo, lenobno zanemarjanje, častihlepje, napuh. Duhovni boj je v boju proti slabim mislim. Treba se jim je upreti s čuječnostjo in molitvijo.

Nauk vzhodnih cerkvenih očetov se je razširil v Rusiji. V njih smislu pojmujejo brezstrastje ruski duhovni pisci: sv. Nil Sorski, sv. Tihon Zadonski, Serafim Sarovski. Tako tudi novejši: "starca" Makarij Ivanov in Ambrož Grenkov in moralist Teofan Govorov Zatvornik.

* * *

Poznanju Cerkve služita prispevka A. Kosmača. Članek "Kongregacija za vzhodno Cerkev" prikaže najprej sestavo rimske kurije v našem času. V njej ima Kongregacija za vzhodno Cerkev važno mesto poleg Kongregacije sv. oficija in Konzistorialne kongregacije. Njena zgodovina se začenja leta 1573, ko je papež Gregorij XIII. ustanovil prvo posebno kongregacijo za kristjane vzhodnega obreda. Kmalu se je njeno področje razširilo in Gregorij XIV. jo je preosnoval v Kongregacijo za širjenje vere (1622); prevzela je celotno misijsko delo Cerkve. V naslednjih dveh stoletjih in pol so za posebne zadeve Vzhoda ustanavljali nove komisije, dokler ni Pij IX. leta 1862 ustanovil Kongregacijo za širjenje vere v zadevah vzhodnega obreda. Imela pa je sicer istega kardinala načelnika s Kongregacijo za širjenje vere, sicer pa lastne prostore in osebje. Še vedno pa je motil vtis, da vodstvo Cerkve enači vzhodna kristjane pa nevernike. Zato je Benedikt XV. ustanovil popolnoma samostojno Kongregacijo za vzhodno Cerkev (1917) in si zase pridržal mesto načelnika.

Oblast te kongregacije je upravnega značaja: ureja vse zadeve vzhodnih katoličanov. Njena pristojnost pa je tudi teritorialna: za vse ozemlje, kjer je ustanovljena vzhodna cerkvena hierarhija. Ima obenem tudi neke vrste sodno oblast, zakonodajno oblast pa v stvareh, za katere še ni bil izdan noben zakon.

Kongregacija je izvršila že velikansko delo. Zdi se, da jo čaka še prav posebno važna naloga: odstraniti ovire za zedinjenje vzhodnih ločenih Cerkvá, pa tudi pripraviti in mobilizirati Zapad za to zadevo.

* * *

Iz spisa "Katoliška vzhodna Cerkev v Jugoslaviji" je videti, da je to poleg uniatske katoliške skupine na Ogrskem edina državno priznana vzhodna katoliška Cerkev za železno zaveso. Šteje ok. 55.000 vernikov, ki pripadajo petim narodnostim. Škofijski sedež za vse je v Križevcih.

Zgodovinski pregled pokaže, da pri razvoju srbske Cerkve ni bilo odločne odcepitve od Rima in da so Srbi pod Turkij večkrat iskali zvez z Rimom. Pač pa srbski emigranti v Vojvodini niso iskali teh stikov. Deloma je prišlo do unije med Uskoki na slovensko-hrvaški meji. Za katoličane

vzhodnega obreda je Pij VI. na predlog cesarice Marije Terezije leta 1777 ustanovil škofijo v Križevcih. Danes so jedro teh vernikov potomci Uskokov v Žumberku; jih je kakih 15.000; ena grško-katoliška župnija je tudi v Sloveniji (Metlika). Okrog 20.000 je Rusinov po Bački, Sremu in Slavoniji, nekaj manj pa Ukrajincev iz Galicije. Zedinjeni Romuni (okr. 3.000) imajo dve župniji v vzhodnem Banatu. Peta skupina so potomci nekdanj z Rimom zedinjenih Bolgarov in Makedoncev po Makedoniji (okr. 4.500). Križevski škof je danes dr. Gabrijel Bukatko. Pomaga mu 65 duhovnikov. Semenišče imajo v Zagrebu.

* * *

Osebnostim, ki so tako ali drugače povezane z vprašanji vzhodnega krščanstva, veljajo trije članki. **Dr. Vodopivec** označi pokojnega škofa **Rožmana** kot človeka vere in poguma ki so mu bili ločeni Vzhod in zadeve edinosti pri srcu in je bil prepričan, da imamo Slovenci prav posebno nalogo pri zedinjenju.

S. J. (anežič) se "Ob dveh jubilejih" kratko ozre na dva naša duhovnika v zamejstvu, ki se močno zavzemata za delo zedinjenja. To sta biseromašnik **Anton Merkun** — v pričujoči zbornik je le-ta prispeval članek o glagolskem bogoslužju, ki izzveni v poziv, naj se kdo vprašanju tega bogoslužja med Slovenci posveti s temeljitostjo in ljubeznijo, kakor ju stvar zasluži — in srebrnomašnik **dr. Metod Turnšek**, nekdanji urednik in obnovitelj unionističnega glasila "Kraljestvo božje".

A. Rebula "Zapis o Pasternaku" se ustavlja ob religioznih pesmih, ki jih je 30. maja umrlj avtor "Doktorja Živaga" dodal romanu. Če njegova domovina "danes naskakuje božje bivanje z vseмирskimi raketami, se njen največji poet klanja s spoštljivim trepetom nad listi blagovesti."

Pogled v tri izredno bogata življenja nam ob njihovi smrti posreduje **S. Janežič** ("Poslovili so se"). Nadškof Aleksander Evreinov je trideset let star izstopil iz carske diplomatske službe in bil leta 1913 posvečen za katoliškega duhovnika. 23 let kasneje je postal škof in odtlej v Rimu posvečal bogoslovce bizantinskega obreda. — Protojerej Dimitrij Kuzmin Karavajev je v mladosti simpatiziral z boljševizmom, pa se kmalu odvrnil od njega in leta 1920 vstopil v katoliško Cerkev. S 30 izobraženci je bil jeseni 1922 izgnan iz Sovjetske zveze. Postal je doktor teologije. Gojencem zavoda sv. Jurija v Mendonu pri Parizu, pozneje gojencem Rusika v Rimu je bil živa enciklopedija ruske kulture. — Ciril Koroľevski je bil po rojstvu Francoz, a ga je vsega prevzel vzhodni krščanski svet, ki ga je kot znanstvenik temeljito preučil; poseben strokovnjak je bil za zgodovino vzhodnih zedinjenih Cerkvá.

Svetovna razstava v Bruslju leta 1958 je dala priložnost za stike med obiskovalci iz Sovjetske zveze in osebjem v vatikanskem paviljonu. To "Srečanje z Rusi" (**A. Ilc**) je pokazalo med njimi ok. 2-3 odstotke aktivnih brezvercev; večina je bila "nevtralnih" in odprtih za verska vprašanja; nekaj je bilo celo praktičnih kristjanov. Marksističnega prepričanja med njimi, izbranci, skoraj ni bilo opaziti. Ugotoviti je bilo veliko razliko med starimi ruskimi izobraženci in temi novimi. Ti so specialisti, ki priznavajo samo dejstva, za razmišljanje pa ne kažejo posebnega smisla. Svobodnost na zapadu so čutili in bistro opazili njene zlorabe. Večina obiskovalcev je bila

zadovoljna s posetom vatikanskega paviljona. Mednje so razdelili okoli 1000 evangelijev in okoli 20.000 drugih verskih knjig in brošur.

Pisec zaključuje, da je tudi to srečanje pokazalo neuspeh komunizma v kovanju "novega" človeka. Rusi, s katerimi je prišel v stik, se mu zde zorane in prebranane njive, ki željno čakajo setve.

Druga poročila (M. Lacko S.J.) govore o prvi glagolski maši v Ameriki (ob 50-letnici ustanovitve Kongregacije sester sv. Cirila in Metoda v Ameriki, ki vzgajajo slovaške otroke. Sv. stolica je dala dovoljenje za tri glagolske maše), o tretjem unionističnem kongresu v Združenih državah, Lisle 1.-4. julija 1959. V imenovanem kraju deluje češka benediktinska opatija sv. Prokopija in skuša nadaljevati tradicijo velehradskih kongresov. Med gosti je bil ukrajinski metropolit v Winnipegu, pomožni rusinski škof v Pittsburgu, pet latinskih škofov in dva opata. Iz Evrope sta prišla msgr. F. Planer iz Češkoslovaškega zavoda v Rimu in jezuit p. Mihael Lacko, profesor na Papeškem vzhodnem inštitutu v Rimu. Glavni referat je imel bizantinolog dr. F. Dvornik; predložil je nekaj dejstev, ki kažejo, kako so Bizantinci spoštovali prvenstvo rimskega papeža. Drugi predmet je bil: Orientalistika v ameriških semeniščih. Molitveni del se je zaključil s slovesno vzhodno lturgijo v cerkvi sv. Petra v Chicagu.

Iz zanimive kronike "Od vzhoda do zahoda" (13 strani) samo dve stvarji: prvi slovanski jezik, ki je v njem papež Janez XXIII. javno in uradno spregovoril, je slovenski (ob avdienci tržaških romarjev 27. sept. 1959). — V Argentini živi okr. 400.000 vzhodnih ločenih kristjanov in ok. 240.000 vzhodnih katoličanov.

Med članke so posejani citati iz papeževih govorov o edinstvu in o koncilu ter 3 pesmi: B. Bohinca sonet "Slovo", M. Hartmanove "Sezidajmo oltar" in S. Janežiča "Molitev za edinost".

Slik je 20. Posebne omembe vredna je oprema R. Vodeba (platnice!).

* * *

Ob vsakem pojavu Vzhodnega zbornika z veseljem ugotavljamo: še izhaja. Še prihaja med nas eno glavnih gibal za vzdrževanje vélike ideje edinstva.

Tole vzporedje mi stopa pred oči: Slovenci imamo v vzhodnem vprašanju važno nalogo. To so veliki duhovi v preteklosti čutili in ta zaveza mora biti zmerom bolj močna in splošna. Če se izneverimo svojemu poslanstvu — kdo ga bo izvršil? Istočasno pa je za naš obstanek in razvoj ta vélika ideja potrebna. Brez takih idej noben narod ne more dolgo bivati in se ne more harmonično razviti v skladu s svojimi darovi.

Ko se vprašujemo, kam bo šla naša mladina, ji pokažimo to področje za študij, delo, zavzetost, molitev. Za mladega človeka, ki bo sem usmeril svoje navdušenje, se ni bati. Krogotok duhovnega bogastva, ki se preliva med družino, narodom in Cerkvijo, bo v takem človeku (kaj šele v taki generaciji) oplodil vse tri kroge.

Vprašanje je še, kako poživiti in razširiti to zavest. Ali ne bi gospodje okrog "Kraljestva božjega" podali tudi za to predlogov?

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

NAŠ BARAGA

DVE NOVI ŠTEVILKI SEVERNOAMERIŠKEGA "BARAGOVEGA VESTNIKA"

(The Baraga Bulletin)

14. LETNIK, ŠT. 4.

Maj 1960, 8 strani

Večji del te številke odpade na tajniške zapiske, članske sezname, preglednice darov - med njimi dar Južnoameriške Baragove zveze (80 dolarjev) - in na ilustracije.

John Peters poroča o Baragovem rokopisu, ki so ga pred leti našli; zdi se, da ga je napisal v poznejših letih in vsebuje navodila za duhovnike, ki bi želeli misijonariti med Indijanci.

Najprej mora biti tak misijonar "trdno odločen, da služi Bogu do konca svojih dni..." Le predobro je Baraga vedel, da so spomini na prijatelje in družino, na dobrote civilizacije in tolažbo krščanske družbe nevarnost in da morejo postati magnet, usoden za misijonsko delo. Baraga je gotovo poznal take spomine, a se jim ni predajal in ni snoval načrtov za povratek. Kako bi se sicer mogel tako poglobiti v indijanski jezik — on, ki se je stalno posluževal treh tujih jezikov: čipevskega z Indijanci, angleškega z naseljenci in oblastmi, francoskega z detroitskim škofom.

Drugo svarilo za misijonarja: ogibati se mora vsega, kar bi moglo vzbuditi še tako rahlo sumnjo v Indijancih; saj nezaupanje je "njihova največja napaka". Misijonar ne sme nikoli imeti kakšne uslužbenke; nikoli ne sme piti drugega kot vodo, čaj ali kavo; sam mora opravljati vsa dela zase, le če je to nemogoče, naj mu pomaga kak možki. Baraga se ja natančno po tem ravnal.

Dober misijonar mora imeti "potrpežljivost, usmiljenje in ljubezen, duha uboštva in ponižnost". Potrpežljivost je

potrebna za prenašanje neotesanih manir teh neciviliziranih plemen. Nedvomno je Baraga močno težilo pomanjkanje in enoličnost. Kakšna razlika do mladostnih let doma in do študentovskega življenja na Dunaju! Kot posebno nepriliko enoličnosti navaja "pomanjkanje dobre družbe". Na Slovenskem je imel toliko znancev, na Dunaju mu je bil duhovni voditelj svetnik — tu pa so često pretekli mesci, ne da bi videl duhovnika; še v kasnejših letih je mogel dospeti do drugega misijonarja šele po dolgem potovanju in kot škof je bil pogosto sam. Usmiljenje in ljubezen omogočata težko delo kljub nehvaležnosti Indijancev. Duh uboštva in ponižnosti daje moč, da služiš enemu najbolj bednih in nizkih ljudstev na zemlji, zapuščenemu in preganjanemu.

Ta kratki zapis je kot zrcalo Baragovega življenja. Ne da bi hotel, je v njem podal svojo podobo.

H koncu odgovarja na nekatera vprašanja in zapiše, da je misijonarju v tolažbo naslednje:

1. "... do pike bo izpolnil nasvet Jezusa Kristusa, ki je dejal: Zapusti vse in idi za menoj."

2. "... delal bo prav to, kar je delal na zemlji Jezus Kristus: oznanjal je revežem nauk in sam bil ubog v zemskih dobrinah."

3. V nebesih bo množica duš, ki bo tja prišla zaradi dela enega misijonarja; pa 'e zveličanje ene same duše bi bilo vredno vsega tega truda.

4. Čim večja je misijonarjeva želja, da dela za božjo čast in zveličanje duš, tem večje je lahko njegovo upanje na večno božje plačilo.

Msgr. *Joseph J. Dunleavy* je prispeval "nekaj pripomb o procesu (za razglasitev za svetnika)". V njih govori o zgodovini "hudičevega advokata" ali "čuvarja vere", ki ima važno vlogo v takih postopkih.

Prvikrat se pojavi ta funkcija pred ok. 420 leti, v dobi reformacijskih trenj pod papežem Leonom X., ko je šlo za kanonizacijo Lavrencija Justiniana, beneškega patriarha (umrlega leta 1455). Naloga "čuvarja vere" je bila, da se upira kanonizaciji, da išče vse, kar bi govorilo proti nji. Leta 1731 je poseben zakon naložil ne le "čuvarju vere", marveč tudi pristojnemu škofu, da pokličeta in zaslišita vse priče, ki bi govorile proti proglasitvi za blaženega ali za svetnika. Ako tega nista storila, je bilo vse delo komisije ocenjeno kot brez vrednosti.

Danes je vloga "čuvarja vere" rajši še večja, dasi ne predstavlja več tiste mračne, na vse kriplje beatifikacijo ovirajoče osebe, kot so jo prej radi opisovali.

Njemu mora komisija uradno javiti vsako sejo. Če nanjo ne more priti, ga morajo o poteku natančno poučiti. Brez tega je vsaka seja neveljavna. Včasih imenujejo dva "čuvarja vere", da je vsaj eden lahko vedno prisoten.

Naloga "hudičevega advokata" je, da pazi na pravilnost postopanja. Sestavlja vprašanja, ki naj nanje priče odgovarjajo. Njihovim odgovorom more prigovarjati; prekiniti sme zasliševanje in predložiti nova vprašanja, da se pričevanje pojasni. Vztrajati mora na tem, da se dokaže pristnost predloženih dokumentov. Zagotoviti mora, da se vse delovanje komisije natančno sklada z zakoni. Pri kakršnem koli prekršku mora zahtevati, da se popravi. Ko je postopek zaključen, pošlje z zapisnikom tudi svoje posebno poročilo v Rim.

Pomen "hudičevega advokata" je v tem, da pomaga pri iskanju resnice, celotne resnice. Medtem ko more na druge vplivati navdušenje, vnema, upanje, mora on ostati hladen in neodvisen.

Naslovno stran vestnika krasi posnetek kipa, ki ga bodo postavili v nekdanjem Baragovem misijonu v Assininsu blizu L'Ansa v Michiganu. Naročili so ga Kolumbovi vitezi 4. stopnje v Bakreni deželi v sodelovanju s kapucini. Kip predstavlja še mladega Barago, kako drži desnico na glavi klečečega indijskega mladeniča s knjigo v roki, levico pa na rami indijskega otroka z rožnim vencem.

Petersov članek spremlja posnetek Baragovega dnevnika in perorisba, ki prikazuje, kako piše Baraga v kotu svoje kolibe. Zunaj dežuje — opaziti je, kako skozi strop pronica voda —; sveča daje nekaj luči: podoba uboštva, samote, neudobja — pa svetniške vztrajnosti. Stara slička prikazuje Eagle Harbor, kjer še stoji Baragova cerkva in kamor prihajajo poleti posetniki od vsepovsod (lani jih je bilo skoro tisoč). Na drugi sličici je videti novo cerkev sv. Družine v Ontonoganu. Tu je leta 1853 Baraga ustanovil župnijo. Končno je videti posnetek portreta našega škofa, ki bo odslej krasil višji kolegij v Marquette. Podoba je napravila ga. Jingo Vüta-la Vachon po dunajski gravuri iz leta 1854.

15. LETNIK, ŠT. 1.

Avгust 1960, 8 strani

V tej številki najdeš tri članke: dve poročili in prikaz začetnega dela procesa za proglašenje svetnikov.

Mesto Manistique je praznovalo stoletnico obstoja. Proslave so se začele 26. junija z mašo, ki jo je na prostem daroval p. Francis Scheringer, predsednik Družbe škofa Barage. Prisostvoval je tudi prevz. škof T. L. Noa, sedanji Baragov naslednik.

Iz časov pred ustanovitvijo mesta govori Baragovo pismo julija 1832 o tem, kako so ga Indijanci tople sprejeli blizu tam, kjer stoji danes Manistique. Naš misijonar poroča, kako je z Bobrovega otoka obiskal vasico štirih hiš, od-

daljeno skoro dva dni potovanja. Prejšnjo zimo je Baraga obljubil tamkajšnjim Indijancem, da jih spomladi posesti. Zdaj so ga sprejeli silno prijazno. Ves čas, odkar so čuli, da pride mednje misijonar, so hrepeneli po božji besedi. Baragovo srce se je napolnilo z neizrecnim veseljem, ko je opazil pripravljenost in lepa čustva teh revežev, ki so toliko časa ostali pogani samo zato, ker nikdar ni do njih prišel noben duhovnik. Še posebej je Baraga ganilo, da so bili ti dobri ljudje začeli graditi cerkvice iz lesa in skorje. Nemudoma se je sam lotil dela, njegovemu zgledu je sledilo vseh devet spremljevalcev, tako da je bila cerkvice dograjena še tistega dne. Drugega jutra je Baraga sklical vse Indijance, blagoslovil cerkvice, maševal in pridigal. Božji hram je posvetil božji časti v imenu Njegove deviške matere Marije. Kajti ob prvih mislih na odhod v misijone je obljubil, da bo prvo cerkev med Indijanci posvetil nebeški Materi. Bil je prepričan, kot piše, da Ona neprestano moli k svojemu božjemu Sinu za dober uspeh njegovega misijona.

Tudi župnija sv. Križa na Bobrovem otoku je letošnje poletje praznovala stoltnico. Tu je Baraga ustanovil najprej indijanski misijon, nato župnijo. Za dobe francoske revolucije so francoski raziskovalci krstili otok za Bobrov otok — Verjetno je, da so že jezuiti iz Arbre Crocha poskušali pokristjaniti prebivalce na otoku, ki leži na zahodu od te postojanke.

Razen drobne novice, da so Francozi leta 1763 preprečili, da bi Indijanci odvedli na otok nekaj naseljencev, je Baragovo pismo 1. julija 1832 prvo nedvomno pričevanje o otoku. Piše, kako je raziskoval, če je poleg njihove vasi tam okoli še kaj indijanskih naselij. Dognal je, da so v različnih smereh tri vasi, v razdalji od enega do treh dni. Takoj ko so njegovi župljani opravili velikonočno spoved, se je odpravil na pot, "da oznani temu ubogemu ljudstvu narave božjo besedo, ki je še nikdar niso slišali iz duhovnikovih ust." Najprej se

je napotil k prelepemu otoku v velikem Michiganskem jezeru; z obale ga komaj opaziš. Imenuje se Bobrov otok; obhodiš ga v štirih urah. Na otoku je indijanska vasica osmih hiš, bolje koč. Prebivalci se hranijo s poljedelstvom, ribištvom in pridelajo mnogo sladkorja.

Misijonarjevo srce je hitro bilo, ko so se bližali otoku. V rokah je držal, kot je imel navado na misijonskih obiskih, belo zastavo z rdečim križem v sredini. V odgovor je otoški poglavar dvignil zastavo na svoji koči, kar je bilo dobro znamenje. Na obali so se zbrali skoro vsi vaščani in pozdravili misijonarja z dvema salvama. Prijazno so mu stiskali roko in ga odvedli v selo, najprej v glavvarjevo bivališče. Vsi so že mnogo čuli o duhovnikih, ali nikoli še niso videli nobenega.

Naslednjega leta je Baraga otok večkrat obiskal. 25. avgusta 1833 piše, da je našel le malo Indijancev: šli so v Kanado, da prejmejo letno darilo angleške vlade. Kapela je bila le do polovice narejena. Od nekaterih kristjanov je Baraga zvedel, da so poganski Indijanci še vedno sovražni veri, zato podirajo, kar verniki zgrade, in groze, da bodo požgali kapelo, če jo dograde. Krščanski Indijanci so mnenja, da je najbolje, da se preselijo v Arbre Croche. Baraga je to odobril.

Naslednja Baragova omemba Bobrovega otoka je v pismu skoro 30 let kasneje (1860). Tu pripoveduje, da sta od Bobrovih otokov dva poseljena. Pred 30 leti so živeli tam le Indijanci. Malo pred 1860 pa so se na večji otok naselili belci "najslabše vrste, namreč mormoni s turškimi nagnjenji, s svojimi številnimi ženami". Poleg mnogoženstva so uganjali tatvine in morsko razbojništvo. Končno so jih prebivalci bližnjih mest z orožjem pregnali z otoka. Poslej so se tja naselili skoro izključno katoličani, največ Irci, pa Nemci in Francozi. Močno si žele cerkve in duhovnika. 22. maja 1860 je Baraga tam maševal in se nato s prebivalci dogovoril o zidavi cerkve. Še tisto leto je bila postavljena. Prvi du-

hovni upravitelj otoka je postal P. B. Murray, ki ga je Baraga leta 1857 posvetil v duhovnika.

Poročilo o teh dveh stoletnicah je napisal John Peters. V tajniškem kotičku (piše E. Eeavoy) pa zvemo o romanju slovenskih "Baragovih vitezov in gospe" po nekaterih krajih Baragovega misijonskega dela. 2. julija so odšli iz Milwaukee in se najprej ustavili v L'Ansu. Tam jim je g. Bernard Lambert razkazal znamenitosti, med njimi spomenik, ki so ga pred kratkim postavili na mestu ene Baragovih misijonskih postaj. Potem se je skupina napotila proti severu v Eagle Harbor, kjer je vodila ga. Byttyla. V nedeljo je bila maša v cerkvi sv. Odrašenika, ki jo je postavil Baraga leta 1853. Po obisku v Copper Harbor so romarji prišli v Marquette. Msgr. Zryd, postulator Baragove zadeve, je daroval mašo za vse umrle člane družbe, in sicer v Baragovi kapeli v stolnici sv. Petra. Za kelih mu je služil nekdanji Baragov kelih. Po maši so se slikali ob vhodu v Baragovo grobnico. Pod vodstvom č.g. Howarda Browna so si ogledali škofijsko mesto in obiskali sedež Baragove družbe. Tu jim je govoril dr. Jaklič "izgnani duhovnik iz Ljubljane in odličan pisec več knjig o življenju škofa Baraga."

To prvo romanje letošnjega poletja je zelo lepo uspelo. Organizirala ga je gdč. Agnes Jenič iz Milwaukee.

Msgr. J. J. Dunleavy nadaljuje z opisanjem postopka za proglašenje svetnika. Najprej v kratkem obnovi dotedanje prispevke: Zgodovinska komisija je dokončala svoje raziskovanje. Postulator je napisal svoje članke. Na njegov predlog je škof imenoval razsodišče in druge člane odbora. Tako je vse pripravljeno — redne seje se morejo pričeti. Najprej se bo v njih razvijal informativni postopek. Odboru bodo predložili dejstva iz Baragovega življenja, o njegovih čednostih, o čudežih, ki so se zgodili po njegovem posredovanju.

Na prvo sejo pridejo škof, delegirani sodnik, dva prisednika, branilec vere, po-

stulator in več zapisnikarjev. Postulator predloži škofu pisano prošnjo, da bi se začel informativni postopek. Prošnjo spremlja uradno imenovanje postulatorja z odobrenjem sv. Kongregacije obredov. Škof pazljivo pregleda oba dokumenta in jih izroči branilcu vere v študij. Če ta ne najde nič nepravilnega, proglasi škof dokumenta za zakonita, ju sprejme in naroči zapisnikarju, naj jih vključi v arhiv procesa.

Zdaj potrdi škof imenovanje sodnikov. Ti imenovanje sprejmejo in se obvežejo, da bodo prav vršili svoje dolžnosti. Nato škof slovesno priseže, da bo zvesto izpolnil svoje naloge v procesu; da bo imel v strogi tajnosti vse, kar se bo tu dogajalo in da bo odbil vsako darilo, ki bi ga ponujale osebe z večjim zanimanjem za proglašenje svetnika kot za resnico. Ostali člani odbora prisežejo isto.

Posebno je stroga obveznost molčečnosti. Kdor bi jo namenoma kršil, bi bil takoj izobčen in le papež bi ga mogel kazni odvezati.

Postulator predloži spise, ki jih je pripravil in imena prič, ki naj jih zaslišijo. Tedaj ga prekine branilec vere in zahteva, naj se spisi ne sprejmejo, dokler postulator ne poda prisege o pravem "namenu". Škof se temu pridruži. Postulator priseže, da je prepričan o pravičnosti zadeve; da se ne bo posluževal napačnih dokazov; da bo po resnici odgovarjal na vsa vprašanja, da ne bo poskušal zavajati sodnike in prič; da ne bo zlonamerno zavlačeval preiskave; da ne bo ničesar storil, s čimer bi oviral iskanje "čiste in zgolj resnice". Da ga v delovanju za to stvar ne vodi ne ljubezen ne sovraštvo, ne strah, upanje dobička ali strah pred ljudmi, temveč le gorečnost za božjo čast.

Po tej prisegi sprejme škof postulatorjeve točke in določi kraj in čas naslednjih sej. Branilcu vere naloži, naj pripravi svoja vprašanja za prihodnje sejo, na kateri bodo začeli s sprejemanjem pričevanj.

Naši dragi misijonarji...

(Nadaljevanje)

Iz Birmanije je pisal misijonski brat JOŠKO KRAMAR, koncem maja 1960: "Lepo pozdravljam in prosim, da oprostite mojemu dolgemu molku, saj niti več ne vem, če sem se Vam za letošnjo pošiljko zahvalil. Gospodu Wolbangu sem pisal, za Vas pa sem hotel zbrati nekaj fotografij. A vse skupaj se je res grdo zavleklo. No, če bi imeli pri nas kaj več moči, bi se to ne zgodilo.

Lani sem sredi šolskega leta moral začeti z zidavo novega poslopja za naše aspirante v Anisakanu, 55 km proč iz Mandalaya. Istočasno pa sem imel še tečaj za mizarske vajence čez dan, večerno šolo za vse rokodelce, zjutraj pred delom pol ure pouk katekizma, zvečer v obdobju med delom in šolo pa še nabavljati in odpošiljati gradivo za stavbo. Kar mi je ob sobotah in nedeljah

Br. Joško Kramar skupaj s pomočnikom pri izdelavi rezbarij za škofov baldahin v novi stolnici.

prostega časa ostalo, sem ga moral porabiti na stavbi sami. Vsako soboto zvečer sem se odpeljal v hribe, da sem se preveril, kako gre delo od rok. Seveda je bilo treba vsak teden kak zid podreti in ga potem naslednji teden spet točno po načrtu postaviti. Po maši ob desetih sem bil že spet na poti v Mandalay, kjer sem popoldne imel shod za družbico sv. Jožefa (to je KA naših rokodelcev). Tako sem bil zaposlen vse do konca januarja. Istočasno sem začel tu v delavnici delati veliki baldahin za novo stolnico v misijonu irskih očetov v Bhamo. Tudi to je bilo izredno delo, ker sem si moral vse sam risati. Delo sem skončal le nekaj dni pred izpiti in baldahin na posebnem kamionu poslal v Bhamo. Vam pa pošiljam nekaj slik iz moje delavnice. Ko bodo baldahin postavili in mi poslali slike, Vam bom tudi te poslal.

Naši šolski prostori so tudi že prejemajni. Zato sem moral še pred začetkom počitnic začeti z zidavo nove stavbe, ki naj bi služila učilnicam. Seveda so predstojniki hoteli, da bi bilo že za začetek šolskega leta vse skončano. A stvar ni šla tako gladko od rok, četudi smo se dela z vso vnemo lotili. No, 15. maja letos je bilo 135 d'elov in 10 m široko poslopje slednjič le gotovo. 21. maja pa je bilo v 30 razredih te enonadstropne stavbe zbranih že 1772 "ptičkov" — naših gojencev. Stavba sama je veliko leseno ogrodje, vse iz birmanskega železo-lesa, ki je res kot železo trdo. Odrptine v tem ogrodju pa smo zaidali z opeko in cementno malto. Vročina, ki je v počitnicah segla redno do 45°C in čez, se je zdaj s prvim deževjem poglela. A tudi vročini se človek slednjič privadi. Jaz sem se ji tako privadil, da že 15 let sploh ne uporablam pokrivala.

V "Kat. misijonih" sem bral, da je neki birmanska vlada dovolila vstop v deželo novim misijonarjem, ki naj nadomestijo onemogle, da bi tako število misijonarjev ostalo isto kot pred zadnjo vojno... Žal je vse to samo v teoriji. Ne le da novim misijonarjem, razen redkim izjemam, niso dali vselitvenega dovoljenja, marveč nam delajo oblasti celo

velike težave pri pošiljanju naših domačih redovnikov v noviciat in v bogoslovnice izven Birmanije. Zato se na vse moči trudimo, da bi mogli še pravočasno vzgojiti toliko domače duhovščine, da bo le-ta pozneje lahko tudi samostojno delovala. Letos smo prosili za potni list za 3 novince, pa smo po šestih mesecih čakanja dobili šele enega. Prav tako so se daj tukaj trije kleriki, ki bi morali v bogoslovje, pa vsi čakajo na potni list, eden že drugo leto... Pred osmimi meseci smo vložili prošnjo za potni list za 8 deklet, ki bi rade vstopile v družbo Hčérá Marije Pomočnice, pa sta do zdaj komaj dve dobili dovoljenje... Vidite tedaj, da ne ovirajo samo tujih misijonarjev, marveč nič manj tudi domačine. Po zakonu iz leta 1947 ne bi nihče smel zidati na misijonskem zemljišču. Če danes vseeno še lahko kaj postavimo, se moramo zahvaliti samo krajevnim oblastem, ki so nam naklonjene. A dovoljenja za zidavo ne moremo nikoli prositi, ker bi nas takoj zavrnilo, češ da nam ga ne morejo dati. Kod ve, kaj nas še čaka, če bodo uspeli budizem razglasiti za državno vero. Potem bodo na vodilnih mestih prav gotovo sami budisti. Muslimani so budistom zelo sovražni. Tudi druge verske manjšine jim niso naklonjene. Zato smo v resni nevarnosti, da bo prišlo do druge državljanske vojske...

Birmanija je pred leti dobila dva škofa domačina. Letos v januarju pa prvega domačega nadškofa, ki je Jožef Janez U Win. Novi cerkveni nadpastir se bo seveda veliko laže boril za pravice Cerkve in katoličanov. Zanimivo pa je, da je samo polovica budističnih bonceev za podržavljenje budizma. Je tako tudi med njimi trenje. Ker je teh bonceev samo v Mandalayu čez 20.000, pride med njimi večkrat do krvavih spopadov, posebno kadar gre za imenovanje novih varuhov znamenitejših budističnih sveetišč. Lani je to povzročilo pravo vojsko v mestu...

Ko Vas in vse misijonske prijatelje lepo pozdravljam, se Vam vsem prav tople priporočam v molitev.

V tej deželi že leta in leta deluje močna skupina slovenskih jezuitov; nekateri so že trideset let tamkaj. Med temi je tudi znani o. STANKO PODERŽAJ S. J., ki zdaj že več let deluje v bližini Kalkute, v Chandernagoreju. Od časa do časa napiše razmnoženi list "Z bengalskih poljan", ki ga pošlje zlasti dobrotnikom v Združene države, pa tudi "Katoliški misijoni" vedno skoraj vso vsebino objavijo, tako da se misijonarju še bolj spleča pisati. Žal je gospod silno zaposlen v borbi za osvojitve vodilnejšega sloja, izobražencev in drugih, sredi katerih deluje. Seveda ima opraviti tudi s preprostim ljudstvom in zadnje čase bi rad raztegnil svoj delokrog še na deželo, med primitivne rodove. Vneme in sposobnosti je mnogo, a manjka časa, denarja in včasih tudi zdravja, pa ovire pridejo zdaj z ene, zdaj z druge strani. V Združenih državah mu je največja opora č. g. Julče Slapšak, Slovenska misijonska zveza mu pa tudi letno vsaj skromno podporo pošlje. Iz njegovih pisem zadnjega časa podamo našim bralcem tele izvlečke:

"Redkobesedni ste postali. Na zadnji list "Z Bengalskih poljan" nisem prejel še nobenega glasu. Smo pač daleč narazen, s pismi in okrožnicami in prošnjami so pa dobrotniki itak od vseh strani oblegani. V sedanjem delokrogu tudi nimam ne vem kakšnih romantičnih dogodivščin iz blata in džungle, a delo ni nič manj važno, če ne morda celo bolj: Sem v središču izobraženega sveta in gre za približanje voditeljev ljudstva. Delo se širi in množi in vedno težje zmagujem, zlasti kadar pritisnejo še kake nadloge, kakor me na primer zadnje čase muči zobobol. Že deset dni nisem mogel zaužiti nobene trde hrane, a moram vseeno vleči voz naprej, ker sicer, kdo ga bo? — Rad bi odprl zunanjo misijonsko postajo med prvotnimi prebivalci, pa je silno težko kupiti potreben kos zemlje in se pred-

stojniki še obotavljajo dati pristanek, ker se boje, da bi se mi delo preveč namnožilo, v pomoč mi pa nimajo nikogar dati. Zadnje nedeljo sem imel na misijonu obisk enega nadškofa in enega škofa. — Pri občinskih volitvah so spet zmagali levičarji (imajo 19 občinskih mož od 22), torej zgage še ne bo konec. Šola se mi širi, škofija me vzpodbuja, naj zidam, a s čim...?

Danes popoldne sem bil povabljen v "Bratachari Camp", nekakšno domovinsko plesno-telovadno društvo, za zaključek večtedenskega tečaja, katerega so se udeleževale tudi tri učiteljice moje šole, da bodo mogle kot treba potem mojo mladino vaditi. Povabili so me, da imam tamkaj govor, a kaj ko je pa toliko takih in podobnih povabil..., kar za skoraj isti čas sem bil povabljen za govornika še na dve drugi strani. Tako moram vedno letati sem in tja, če sem pa doma, me pa doma oblegajo. Moj prednik je tožil, da je "samotaril"; preden je šel, mi je dejal, da mu je bilo najhuje, ker je bil tako "zapuščen". Pri meni je pa prav narobe: dostikrat moram naravnost bežati in se skrivati, če hočem haj mirno delati.

Priporočam v molitev akademika, pogana, ki je na poti v ovčjak, da bo sledil glasu milosti, pa tudi pastirja priporočam, da bo dober pastir.

Prispevek iz misijonskega sklada v znesku 100 dolarjev se je prav prilegel in bo opravljal važno delo pri mašenju raznih "lukenj" v mojih potrebah. Naj bo to največja priznanica dobrotnikom, ki so prispevali. Bog jih živi, za svoj trud in žrtve na tem svetu ne bodo dosti prejeli, obresti nebeške banke pa jim ne uidejo."

Misijonar o. VIKTOR SEDEJ, S. J., ki deluje na področju Gangesové delte, v 24. Parganasu, v kraju Baidyapur, piše čč. gg. Wolbangu in uredniku KM sledeče:

"Navadno nikomur ne pišem, razen nekaj pisem na leto. Treba je bilo torej izredne energije, da Vam končno napi-

šem nekaj vrstic. Zahvaliti se Vam imam za prelepi dar, ki sem ga prejel po o. Ehrlichu. Ker sem še vedno v velikih dolgovih, zlasti ker so bile zadnje tri rižne letine zelo slabe in je riž glavni dohodek župnije, mi je bil Vaš dar posebno dobrodošel.

Na tem misijonu sem že sedem let čisto sam; v deževni dobi, kot smo jo imeli lani in letos, pa še posebno samotarim, saj je do glavne ceste treba iti 7 milj daleč po blatu in vodi. Četudi hodim bosonog, je zelo težko priti kam naprej, ker je blato silno spolzko, pa polno zdrobljenih školjčnih lupin. Tako potrebujem dve uri in pol peš hoje, da pridem do glavne ceste, čeprav imam dolge noge...

V teh sedmih letih sem sicer sprejel lepo število poganov v katoliško Cerkev, vendar se število v tem času ni niti podvojilo. Potreboval bi sestre domačinke za šolo, za pomoč v cerkvi in za učenje katekizma, zlasti ker so dobri katehisti vedno večja redkost. Vsaj za zimski čas upam dobiti sestre iz Morapaja, da bodo malo poučile to množico neukih, ki jim pridige le težko v glavo gredo.

Tam doli ob morju bom moral pozidati cerkvico, kajti tam je nekaj dobrih katoličanov in jim je treba dati oporo. Lani so začeli postavljati zid iz blata,

Indijsko dekletce — prvoobhajanka

pa niso končali, letos pa tudi ne bo lahko radi več težav: Pred vsem manjka denarja, čeprav za tako kapelico ni treba več kot kakih 100 dolarjev; potem je mladi katehist, ki je tamkaj vse vgradil, šel v Kalkuto s trebuchom za krutuhom; vse polno je takih, ki imajo slabo navado, da pripeljani material bambus in strešno opeko, prav rado brez dovoljenja raznesejo na svoje domove... Poleg tega ima še vas čudno, slabodoneče ime "Rakoskhali", to je prebivališče velikanov iz bajeslovja (rakosev), ki so bili ljudožerci! No, mene dozdaj še niso pojedli, imam še vedno svojih 130 kg. (g. misijonar je silno velike postave, op. ur.)...

Na misijonu, ki ga je čudovito poživil o. Stanko Poderžaj, ko je bil več let tamkaj, v Khariju, zdaj že skoraj leto dni deluje drug slovenski misijonar, o. LOJZE DEMŠAR S.J., ki je pa v nasprotju z o. Viktorjem Sedejem zelo "pismen", to se pravi, da veliko in krasno piše, kadar se k temu pravi. Tako se je prav zadnje čase spravil k pisanju člankov za naš list in nam je poslal že kar tri, lepo opremljene s fotografijami, ki jih v tej številki že začnemo objavljati in za katere smo misijonarju iskreno hvaležni ter ga prosimo, naj si še včasih takole ukrade čas za te naravnost literarno pisane zgodbe, mi mu pa obljublamo, da mu bomo vsaj za papir in pisalni trak poslali...

V spremnem pismu k imenovanim svojim člankom z dne 3. novembra lani piše uredniku "Kat. misijonov" tudi naslednje:

"Ko sem bil postavljen za župnika v Khariju, kjer sem ljudi že od preje poznal, saj sem bil pred osmimi leti leto dni pomočnik o. Poderžaja tamkaj, sem se takoj vrgel na delo. Ljudem je ekonomsko trda predla in rinili so v večer mesto Kalkuto, kjer so se potikali po cestah in prosili hrane. Da se to prepreči, nam je mati Terezija, slavna albanska misijonarka, ki je ustanovila posebno in"

Množice lačnih čakajo na razdeljevanje riža.

dijsko žensko misijonsko družbo "Misionarke ljubezni", dobila 500 vreč koruze in 600 paketov konzerviranega mleka, pa sem to delil ljudem in jih s tem obdržal doma na deželi. Tri tisoč družin je prihajalo na misijon dvakrat na mesec in so dobili vsak nekaj, da so tako laže prebili mesec. Moral sem tipkati listke, urediti kartoteko, dobiti informacije, deliti jedila... in šest mescev tega dela v pomoč lačnim je preteklo kot bi pihnil.

Prišel je božič, ki smo ga zelo lepo praznovali. Cela župnija je pristopila k zakramentom, iz oddaljenih vasi so prišli semkaj na osrednjo postajo, bilo je res tolažljivo za preizkušano misijonarjevo srce... Ker ima misijon nekaj rižnega polja, sem bil spet zaposlen v skrbi, da se ves riž lepo požanje in omlati ter potem spravi v žitnice..., tako je šlo spet nekaj tednov. Potem sem imel na glavi 300 šolskih otrok, dečkov in deklic, obiskoval ljudi po vaseh, urejeval prepire med sosedi itd. Vrh v vsega so se mi po glavi začeli delati neke vrste turi, ki so mi povzročili ne le neprijetnosti, ampak

tudi bolečine... pa to je naš vsakdanji kruh!

Začel se je deževni čas, posejali smo riž, ki je lepo rasel, a začelo je liti, tri dni in tri noči, pa je ves riž izginil pod vodo ter zamrl. Spet smo sejali novega, pa spet nenada silno deževje in spet je šla vsa letina po vodi... Končno smo posejali riž na vrtu pred hišo, ne na njivah; to je bilo boljše; vse je sicer zakasnelo, a končno je bil riž v avgustu le posajen, mi pa v pričakovanju, da vidimo, kakšna bo žetev. Vse je tako lepo kazalo, a zadnji ponedeljek je nenadoma privršal vihar in so vse bilke polegle po vodi. Dobro sem zoral, dobro pognojil z umetnimi gnojili, zalival z vodo, napravil trdno mejo, da bi voda ne otekla, plel, posipal z apnom, da razni hroščki ne bi uničili nežnih bilk..., kar sem mogel, sem storil; a vse je v božjih rokah, kajti velja, da ni "nič tisti, ki sadi, nič, ki zaliva, ampak Bog, ki rast daje."

Zelo sem srečen na svoji fari. Ljudje so dobri in radi prihajajo k sveti maši. Čeprav je prva maša že ob petih, ko je

še trda noč, je cerkev vedno polna. Ob pol sedmih je šolska maša, h kateri prihaja vsa mladina; spovedi ni nikdar ne konca ne kraja, kajti vsi bi želeli k obhajilu. Tudi za litanije in blagoslov popoldne je cerkev polna, ne le otrok, ampak tudi odraslih.

Ker sem dobil nekaj ameriške pomoči v rižu, zdaj dvesto naših šolskih otrok vsak dan zjutraj dobi poln krožnik riža, saj mnogi od njih doma zjutraj nič ne dobe, ker so v hišah shrambe prazne... Čez mesec dni bo nova žetev, pa bo za nekaj časa spet bolje. Naša Bengalija je čudna dežela, približno vsako peto leto je letina riža dobra, drugače pa ne; ljudje si tudi na znajo in večkrat celo nočejo pomagati, potem pa pride pomanjkanje. Vzhodni fatalizem: je že tako napisano na mojem čelu, da bom trpel, pa zakaj bi se trudil in delal več, kot je potrebno. Mi jim moramo pomagati, a spet ne tako, da bi bili v potuho njihovi brezbriznosti; s pomočjo mora iti vzgoja. Vzhodno mišljenje je čisto drugačno od našega, polno nasprotij; danes je nekdo tvoj najboljši prijatelj, jutri ti bo najhujši sovražnik, brez posebnega razloga. Toda, tudi oni imajo neumrjočo dušo, tudi nje je treba privedi v nebeša. Zato prosim za molitve, da vedno najdem pravo pot, kako jih voditi v življenju do lepe smrti. Res, do danes še nisem imel primera neprevidene smrti. Tudi največji capini se pred smrtjo spreobrnejo... Skrivnost božjega usmiljenja..."

O. JOŽE CUKALE S.J., ki deluje v kalkutskem predmestju, je poln zahvale in hvale slovenskim dobrotnikom ob prejemu lepih vsot, bodisi iz sklada za slovenske misijonarje, bodisi za vzdrževanje domačih bogoslovcev. Prosi oproščanja, da malo poroča; pravi, da ima silno veliko dela, zlasti s svojo akcijo za socialni dvig najbednejših v fari. O tem mimogrede tole poroča: "Danes pričakujem kakih dvajset mladih ljudi, ki mi pridejo pomagat čistiti "slums" (morda bi v Argentini rekli "villa miseria"...).

Kakor veš iz prejšnjih poročil, sem postal "žoglar" ali cestni pometač. Na županstvu so mi dejali, da nimajo denarja za moje načrte, a okrožni inženir mi je dal na razpolago cestne pometače in polno orodja za moje študente, ki so se prostovoljno javili za javno čiščenje za smrajenega predmestja. Posebne važnosti je, da je med to študentarijo polovica hindujcev, ki bodo morda prvič prišli metlo v roke in s tem že učili barakarje higijene prav praktično. Ko sem danes zjutraj sprejemal občinsko orodje v oskrbo in sem poprijel za dolge metle, se je preglednik kar zgrozil in eden iz kaste pometačev je zakričal od strahu in mi vzel stvari iz rok, kakor da bi bile zastrupljene. Ves olajšan je vzdihnil, ko sem ostal živ in cel. Potolažil sem ga, da se bova videla pri delu in da se bo moral počasi sprijazniti z mislijo, da je tudi delo kaste pometačev nekaj lepega in častnega. Počasi, prav počasi se le podirajo stavbe, zgrajene na razredih. Ko bomo delo opravili, bom poskusil na čaj povabiti nekatere pometače skupaj s študenti, ki so vsi iz višjih kast. — Lepo prosim, da se v mojem imenu zahvalite vsem dobrotnikom. Vsi so pri sveti maši vključeni: pro benefactoribus, pro fidei cultoribus... še bolj kakor v moč dolarjev, ki nam jih pošiljate in ki so tako dobrodošli, pa zaupamo v moč Vaših molitev, za katere se Vam še posebno priporočam!"

Iz Darjeelinge na predgorju Himalaja je so se oglasili vsi trije čč. gg. bratje jezuitje, ki tamkaj delujejo. Zahvaljujejo se za skromno pomoč, ki smo jim jim poslali iz sklada in ki jim, tako kaže, veliko pomeni.

Br. JANEZ UDOVČ S.J. piše: "Najlepša hvala za krasen dar 60 dolarjev, ki sem jih prejel po misijonarju o. Ehrlichu S.J. Zelo prav mi bodo prišli pri razširjenju mojega misijonskega delokroga. Prav lepa hvala vsem! — 28. avgusta 1960 sem dopolnil 65 let in decembra bo že 31 let, kar sem prispel na Himalajo. Veliko sprememb sem doživel

Skupina dobrih katoličank z misijona o. Lojzeta Demšarja v Bengaliji

v teh letih. Takrat so vladali tu Angleži, zdaj vladajo domačini sami. Mi misijonarji smo medtem tudi postali indijski državljani, ker sicer bi morali misijonsko polje zapustiti. Sicer smo se pa tako vživeli v to deželo, da bi bil res nesmisel, kam drugam hoditi. Žal naraščaja iz domovine za ta naš delokrog ne moremo dobiti, zato je pa toliko večje važnosti, da skušamo tu med domačini vzgojiti domače poklice. Sveta Cerkva mora pognati korenine v zemlji, ki jo orjemo in v katero sejemo. Sicer gre to zelo počasi, a je le tolažilno, ko naletiš tu na domačega bogoslovca, tam na domačo redovnico, pa se spomniš, da si ju pred desetletji učil kot otroka katekizem... Ko sem prišel v te kraje pred 30 leti, saj si nismo niti v sanjah upali predstavljati, da bodo iz teh rodov vstali sveti poklici, a upali smo protiupanju in Bog je dal rast. Njemu čast in slava na veke!

Moji sobratje so vsi čili in zdravi. Br. Leopold Vidmar S.J. je premeščen v Kurseong, kjer bo skupaj s Slavoncem, br. Schmidtom vodil tamkajšnjo farmo. Sedaj je še tu in skupaj z br. Drobničem dopolnjujeta delo na veliki novi stavbi kolegija. Vzgoja indijske inteligence, kateri se posvečamo, je za bodočnost Cerkve v Indiji neizmerne pomena, zato se trudimo, da bi naš delokrog kar najbolj razširili."

Br. FRANCE DROBNIČ:

"Iskrena Vam hvala za lep dar, ki ste mi ga poslali! S tem mi bo mogoče pomagati misijonarju, sobratu, ki deluje na zelo siromašni postaji, pa mora prav zdaj zidati samostan za misijonarko, ki mu bodo prišle pomagat. — Tu je zdaj krasno vreme, da se himalajski snežniki kar lesketajo v sončnih žarkih in je pogled nanje res veličasten. Zato Vas povabim na obisk... Smo pri koncu

šolskega leta in študentje bodo kmalu odpotovali, le maturantje ostanejo do začetka decembra. Torej bodo kmalu počitnice..."

Br. LEOPOLD VIDMAR: "Najlepša hvala za lep misijonski dar! Že prej bi se Vam zahvalil, pa sem bil silno zaposlen, ker je bil br. Drobnič nekaj rahlega zdravja, pa so ga za nekaj mesecev poslali v ravnine, da se malo okrepi. No zdaj je pa že nazaj. Moral sem torej poleg mojega rednega dela v mizarski delavnici skrbeti še za delokrog br. Drobniča, to je nadzirati gradnjo. Ravno smo končali pralnico za 400-500 dijakov. Zidam zdaj stekleni cvetličnjak za vrtnarijo brata Udovča. Pred dvema letoma sem mu sezidal isto za kaktuse in razne druge rože, sedanji pa bo za gojitev orhidej. Zidamo tudi novo, veliko stavbo za vseučiliški dom naših študentov. Dosedanja je nudila bivališče in ostalo kvečjemu 400 akademikom, nova pa bo imela

prostora za 1000 do 1500! Država namreč namerava v Darjeelingu ustanoviti lastno univerzo, fakultete pa poveriti dosedanjim trem univerzitetnim kolegijem se pravi: nam (St. Joseph College), loretskim sestram (Loreto Convent) in pa vladnemu študijskemu zavodu. V tej deželi se čuti katoliški vpliv posebno med izobraženstvom. Starši imajo za svoj res največji sen, da bi lahko otroke poslali v naše šole. Tako upamo veliko storiti za mladino, ki je up za bodočnost."

V Indiji deluje tudi več salezijanskih misijonarjev, med njimi dva duhovnika, gg. Pavel Bernik in Ignacij Kustec in dva brata, Ivan Kešpret in Franc Zabret.

G. PAVEL BERNIK S.D.B. je oktobra lani tole pisal g. Wolbangu C.M.: "Misijonska nedelja je pred durmi. Medtem ko se prav te dni misijonski dobrotniki in prijatelji ter dobri verniki nasploh še posebno radi spomnijo na

Ta slika in naslednje kažejo čudoviti razvoj misijona s kmetijsko šolo gg. salezijancev v Južni Indiji, kjer deluje že deset let brat Ludvik Zabret. Tu ga vidimo s tovariši pred prvotno misijonsko stavbo. Glej njegovo poročilo na nasl. straneh!

misijone, mi misijonarji ne smemo pozabiti tistih požrtvovalnih duš, ki nam duhovno in gmotno pomagajo. Tako ta mesec veliko mislim in molim za slovenske misijonske dobrotnike!

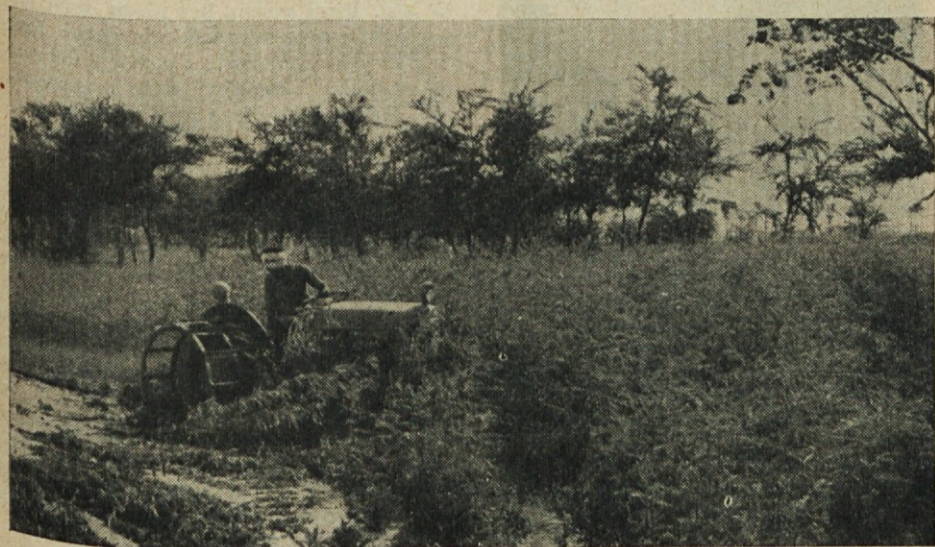
Vaše čeke sem prejel. Imel sem to pot nekaj smole z njimi, a se je vse lepo uredilo in sem denar že razposlal, le da se je malo zavleklo. Prav lepa hvala Vam in dobrotnikom!

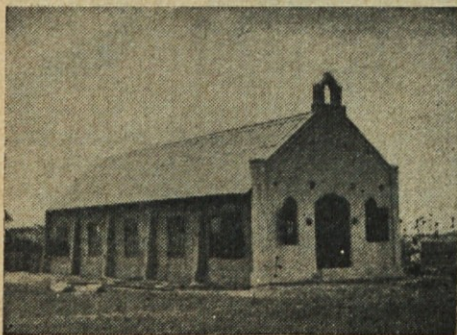
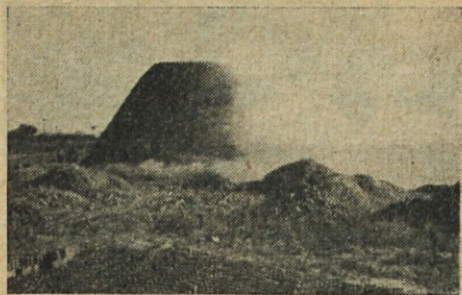
Zavod, kjer sedaj delujem, je tudi veliko semenišče. Imamo čez 70 mladih fantov, od katerih je 22 novincev in 50 sbratov klerikov! Ti so pa še precej daleč od mašniškega posvečenja. Hvala Bogu, da tu v Južni Indiji, posebno po krajih, kjer so delovali in trpeli apostoli in misijonarji kot sv. Tomaž, sv. Frančišek Ksaverij, sv. Janez Brito in drugi, duhovniških poklicev ne manjka. Za njihovo vzgojo ter vzdrževanje je pa treba veliko sredstev, ki jih prosimo na vse strani. Pa tudi tu je božja Previdnost na delu in pravi čas dobrotnike obudi, čeprav težav ne manjka."

G. NACE KUSTEC S.D.B. se tudi zahvaljuje za poslani denar, obenem pa se opravičuje, ker dolgo ni nič poročal:

Šest takih vodnjakov je črpalo vodo iz zemskih globin in močilo puščavska tla noč in dan... S takšnimi traktorji, kot ga vidimo na spodnji sliki, so podorali vso zemljo z uspevajočo "sesbanijo".

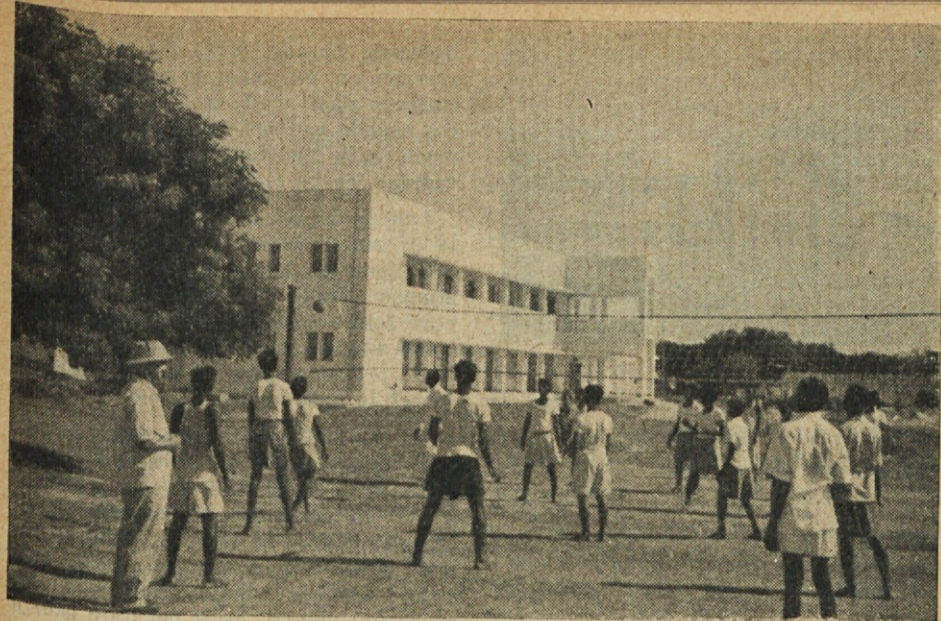

“Odkar sem bil prvič v Bombayu (od aprila 1957), sem imel silno veliko dela. Malokaterim sem pisal in zelo redko. Potem sem bil spet po dolgih letih misijonskega dela za mesec dni v domovini in za pet mesecev v Italiji. Ko sem se vrnil v Bombay, so mi naložili še več dela in moral sem korespondenco še bolj omejiti. Od meseca maja pa se nahajam v Madrasu, kjer imam sicer večjo odgovornost, a malo manj napetosti pri delu. Ta šola je nova in šteje samo 700 gojencev; ona v Bombayu pa je stara in jih ima čez 3300. A ravno ker je šola v Madrasu nova, imamo še zelo malo opreme, in to je ravno moja dolžnost, da šoli poskrbimo vse potrebno, da bo na višini glede opreme. Seveda je to večletno delo, a moja dolžnost je, da čim bolj vse pospešim. Z božjo pomočjo bo že kako šlo. Marija Pomočnica in Don Bosco sta nam vedno pomagala.”

Iz Južne Indije piše po dolgem času br. LUDVIK ZABRET S.D.B.: “Kar malo nerodno mi je, da Vam že tako dolgo nisem pisal. V bodoče bom bolj pogost dopisnik... Najlepša Vam hvala za denarno pomoč, ki sem jo prejemal vsa ta leta. Pisal nisem, ker nisem imel časa, kajti vsa ta leta sem zelo garal. Božje v svojem usmiljenju s pomočjo dobrotnikov obilno blagoslovil naša prizadevanja. Kakor veste, smo pred desetimi leti začeli pripravljati teren za kmetijsko šolo. Imeli smo na razpolago veliko zemlje, a bila je vsa polna trnja in osata ter malih borovih drevesc, ki so jih ljudje uporabljali za gradnjo svojih kolib; deblo služi za ogrodje, listi za streho. Ta palmova drevesca smo tudi mi uporabili kot prvi naš gradbeni material. Dodali smo še nekaj blata, pa smo imeli bivališče! Kolibo smo pregradili, tako da je en del služil za kepalico.

Zemlja tu je pa ena sama peščena planjava, zaradi pomanjkanja vode. Dežja je občutno premalo! Krave in koze obirajo nizko grmičje; niti trava ne raste. Pomladi, ko je najhujša vročina, ne dežu-

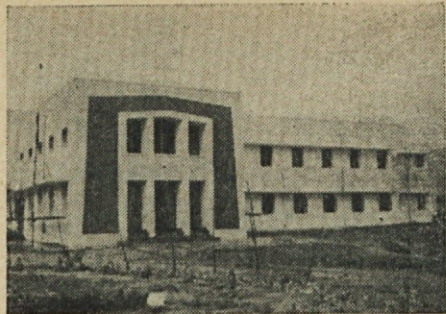
Slike levo kažejo kot po čudežu zrasle drevesne nasade, misijonsko opekarno in prvo zgrajeno cerkvico, katera, pregrajena na dvoje, je služila tudi za stanovanje, skladišče in drugo... Tu zgoraj pogled na misijon danes.

je skozi sedem mesev prav nič. Močan veter pa odnese še tisto malo zemlje, kar se je nahaja med peskom, tako da ostane le še kamenje. To puščavo smo kupili za našo bodočo kmetijsko šolo, ker je bila zemlja skoraj zastonj. Prva leta so bila silno težka zaradi splošnega pomanjkanja vsega. A naravnost trmasto smo vztrajali in po nekaj letih so se pokazali prvi sadovi. Napravili smo vodnjake, ki so iz njih diesel motorji črpali vodno silo noč in dan in z njo namakali zemljo, ki smo jo poleg tega še umetno gnojili. To je počasi povzročilo, da je prej peščena zemlja začela zeleneti. Živalskega gnoja tu ni, ker kravjčke rabijo za gorivo, a mi smo poskusili z dvema rastlinama, ki smo ju vsejali in ko sta zrasli, smo ju podorali, da je rastlinje držalo skupaj pesek in zadrževalo mokroto. Tako smo obdelovali ledino kos za kosom in puščava je začela zeleneti. Začeli smo s

pridelavanjem riža, nasadili sadno drevje in drugo za kurjavo. Posadili smo zelenjavo, kupili tukajšnjo živino, neke vrste krave, ki ne dajejo mleka, pač pa gnoj, ki smo ga tako potrebovali.

Začeli smo z izdelovanjem opeke, kajti dva metra pod peskom smo našli ilovico. Z opeko smo gradili vodnjake in sezidali kapelico ter malo večje stanovanjske prostore. Medtem nam je zraslo drevje, ki smo ga posadili že prvo leto, in sesekljano nam je odlično služilo za izdelavo trdnjše opeke. Tako smo lahko začeli z gradnjo večjih poslopij. Živino ki nam je prej služila le za gnoj, smo nadomestili z mešanico evropske in tukajšnje pasme iz sev. Indije, ki daje vsaj malo mleka. Počasi smo pasmo znatno izboljšali.

Leta 1950 ni bilo niti enega drevesa na vsem posestvu, a danes imamo preko posestva krasne drevorede in bogate

To je pročelje nove misijonske kapele in del zavoda. Spodaj pisec tega poročila in eden glavnih pionirjev tega "čudeža" vzcvetele puščave v Južni Indiji. Nahaja se v družbi gobavca, katerih je tamkaj zelo veliko in prihajajo na misijon po dušno in telesno pomoč.

drevesne nasade. Kraj je popolnoma spremenjen, kar nam je prineslo veliko olajšavo zlasti glede osebja, saj zdaj zares vsakdo rad pri nas ostane, dočim v prvih letih "puščave" skoraj nihče ni vzdržal čez tri leta.

Lani je država javno priznala našo šolo in sam kmetijski minister jo je odprl. Letos ob koncu julija je naš salezijanski domači škof slovesno blagoslovil novo šolsko poslopje in internat. Kmalu bomo sezidali še en trakt, tako da bomo imeli prostor za vsaj 100 notranjih gojencev te naše kmetijske šole.

Vsi se čudijo, kako smo mogli iz puščave takšno čudo ustvariti. Šole, organizacije in zastopniki oblasti prihajajo gledat in vprašujejo, kako smo vse to zmogli; prosijo za nasvete, kako je mogoče s skromnimi sredstvi doseči tako velike uspehe. Prihajajo tudi škofje in generalni vikarji, kajti nekatere škofije imajo veliko zemlje, ki pa je bila doslej docela zanemarjena in neizrabljena, pa bi hoteli zdaj kaj dobiti iz nje za vzdrževanje semenišč in drugih ustanov. Indija po tolških stoletjih vendar začenja posvečati kmetijstvu tisto pozornost, ki je nujna za samostojno življenje kake države, pa za ostali kulturni in tehnični napredek. Pomanjkanje kmetijskih izdelkov je še vedno eno največjih vprašanj prehrane 400 milijonskega indijskega naroda. V tretjem petletnem državnem gospodarskem načrtu je posvečena kmetijstvu velika pažnja. Velikanska umetna jezera, ki jih grade, bodo namakala tisoče in tisoče hektarjev zemlje, obenem pa proizvajala električno silo za industrializacijo dežele.

Katoliška Cerkev vzporedno z oznarjevanjem blagovesti Gospodove živahno sodeluje pri kulturnem in gospodarskem ter znanstvenem razvoju dežele. Zlasti so pri tem velike važnosti njene visoke šole in univerze, pa tudi tehnične in kmetijske šole. Dobro usposobljeni in zavedni katoliški tehniki in delavci so najboljša obramba proti brezbožnemu komuniz-

mu, ki vsepovsod skuša priti na površje, naj že zlepa ali pa zgrda.

Naj se za zaključek prav lepo zahvalim vsem dobrotnikom in prijateljem misijonov, ki so kakorkoli v teh desetih letih pomagali z molitvijo ali darovi pri ustvarjanju naše kmetijske šole. Kot vidite, je Bog blagoslovil njih žrtve. Delo za zveličanje duš in za gmotni napredek naših revnih kristjanov in poganov se bo na osnovi dosedanjih uspehov lepo razvijalo in vsi dobrotniki bodo deležni zasluženja in božjega plačila."

Poleg misijonarjev-duhovnikov in bratov imamo v Indiji tudi nekaj misijonarjev med njimi m. dr. Miriam Zalaznik in s. Terezija Medvešček, obe že davni znanki slovenskih misijonskih prijateljev, ki jih lahko razveselimo z objavo njihovih najnovejših poročil.

M. dr. MIRIAM ZALAZNIK iz družbe Virginum Anglarum še septembra lani tole piše:

"Nadvse sem bila presenečena, ko sem pred nekaj dnevi prejela denarno nakaznico z darom slovenskih misijonskih dobrotnikov, ki so se spomnili tudi mene, čeprav se jih sama ne spomnim prav pogosto s kakimi poročili. Polna sem občudovanja nad rojaki v zamejstvu, da kljub težkim razmeram in tolikim potrebam morete tako vztrajno misliti na nas misijonarje in nam pomagati. Bog povrne vsem tisočkrat!

Z naslova razberete, da sem premeščena. Vrnila sem se v kraj, kjer sem pred 30 leti začela svoje misijonsko delovanje. Kar zadeva prebivalstvo, se ni veliko spremenilo. Ihansi je važna železniška postaja in tudi vojaška postojanka; poleg tega je veliko trgovcev v kraju. Angleški element je pa medtem docela izginil. V cerkvenem življenju je mnogo novega: navadna fara pred 30 leti se je razvila v malo škofijo, eno najmanjših v Indiji, ki mislim, da obsega sedem večjih misijonskih postaj in nekaj manjših. Škofijo oskrbujejo patri ka-

pucini z Malte. Škof' je svetniška osebnost, a že v letih in bolehen. Težav in ovir pri misijonskem delu ne zmanjka. Po novem letu so prispеле semkaj Misijonarke Ljubezni iz Kalkute, družba, ki jo je ustanovila Albanka, m. Terczija iz Jugoslavije, pred desetletji, ko je v Indijo odšla."

V pokrajini Assam, na severovzhodnem koncu Indije, deluje s. TEREZIJA MEDVEŠČEK iz družbe Hčera Marije Pomočnice, ki takole poroča ob koncu novembra lani:

"Najprej se Vam iz srca zahvalim tudi v imenu naših sester za lep dar 50 dolarjev, ki ste mi jih poslali iz sklada 1959 in za novih 50 dolarjev, ki so tudi že na potu, kot mi je sporočeno, iz sklada 1960. Ljubi Bog naj bo zares radodaren napram tistim, ki si mogoče težko pritrgujejo, da morejo darovati za misijone. Pri jaslicah bom molila za vse dobrotnike!

Pretekle mesece so bili v Asamu nemirni časi. Šlo je za vprašanje, kateri jezik naj prevlada. Hvala Bogu, da smo v tistih neredih takrat imele ravno počitnice in nas skoraj ni bilo doma. Med nemiri je bilo celo nekaj mrtvih. Vse ulice so bile polne vojske in samo eno uro na dan si smel na cesto, edinole za nakup najnujnejše prehrane. Zdaj je pa že spet vse lepo mirno in urejeno.

Naše misijonsko delo se v najlepšem miru lepo razvija. Le eno veliko težavo imamo: večno pomanjkanje sredstev. To pa zato, ker se nam delo množi, pa moramo množiti tudi gradnjo novih stavb. Vse to pa zahteva denar... Še enkrat: vsem prav iskrene pozdrave in zahvalo!"

(Sledi.)

MOLIMO IN DARUJMO
ZA
SLOVENSKE MISIJONARJE!

IZREDEN USPEH

Lepo vreme, krasen prostor Mladinskega doma gg. salezijancev v Ramos Mejia, vabljeni dobitki, učinkovita propaganda, sloves misijskih veletombol, jubilej, predvsem pa velika ljubezen rojakov do slovenskih misijonarjev, vse to je vplivalo na izredno veliko udeležbo in na izredno lep moralni in gmotni uspeh te jubilejne veletombole:

2.000 UDELEŽENCEV, in nad

140.000 PESOV ČISTEGA DOBIČKA ZA SLOVENSKE MISIJONARJE!

Iskrena hvala in Bog plačaj vsem, ki so pripomogli k temu nepričakanemu uspehu!

Zahvala vsem darovalcem dobitkov, med katerimi naj navedemo vsaj nekatere: Pavle Novak je daroval družinski električni hladilnik BLED; tvrdka bratje Krošelj je darovala krasen usnjen kovčeg; Božo Stariha od Dycmar, dragocen utekočilnik; Luka Milharčič, vrtno mizo s stoli; slovensko keramično podjetje "Caces", velik zaboj prelepe keramike (ki se je, ker je prišla prepozno iz Mendoze, prodala sodelavcem in se izkupiček dodal dobičku veletombole); Jože Žirovnik je izdelal in daroval krasno razpelo; in tako naprej, cela vrsta plemenitih darovalcev, ki so prispevali naj-lepše dobitke!

Zahvala tudi vsem 22 slovenskim ustanovam in tvrdkam, ki so s svojimi oglasi v jubilejni brošuri omogočili njen natis in še lep izkupiček!

Zahvala gg. salezijancem, pred vsem č. g. Jankotu Merniku S.D.B., za povsem brezplačno prepustitev prostornega senčnega vrta in drugih prostorov in naprav!

Zahvala Slovenski hiši, slovenski pristavi v Moronu, Slovenskemu domu v San Justo in restavraciji "Ilirija", ki so brezplačno posodili oder, zavese, mize, stole in drugo!

Zahvala vsem sodelavcem-garačem, ki so pred tombolo, na tomboli in po njej vložili toliko skrbi in truda, da je bilo vse kar se da lepo pripravljeno, izvedeno in pospravljeno!

Zahvala vsem množicam rojakov, udeležencev, ki so z rekordnim nakupom tablic in drugimi prispevki omogočili tako lep gmotni uspeh prireditve!

Zahvala še posebno slovenskemu stavbnemu podjetju "Triglav" v Torontu, Kanada, ki se je hotelo pridružiti naporom in žrtvam rojakov v Argentini in je namesto oglasa v jubilejni brošuri darovalo 100 dolarjev za večji izkupiček v pomoč slovenskim misijonarjem!

Zahvala vsem, ki so se na ta ali oni način še posebej izkazali, pa jih tu ne omenjamo!

Hvala večnemu Bogu, da je na vse te žrtve in trude razlil tako obilno svoj blagoslov!

Prireditve je potekla v najlepšem redu. Ob 11 dopoldne je predsednik Slovenske misijske zveze č. g. Ladislav Lenček C. M. daroval pri slovenskem oltarju Marije Pomagaj z Brezjij v cerkvi zavoda Don Bosko zahvalno mašo, katere so se udeležili vsi glavni sodelavci in lepo število drugih rojakov. Od 14 naprej so se začele zgrinjati cele procesije rojakov na prireditveni prostor, ki je bil okrog 17 že povsem zaseden. Kmalu po pol šestih se je prireditve začela. Za uvod je č. g. Lenček C.M. razdelil sedmim tombolskim "jubilantom" spominske podobe v zahvalo za njih vodstveno sodelovanje pri vseh dosedanjih veletombolah. Ti "jubilanti" so: Loboda Marijan, Amon Marijan, Avguštin Aleksander, Lavrič Lojze, Markež Ciril, Rezelj Lojze in Tomaževič Jože. Nato je bilo žrebanje med onimi, ki so

izglasovali prvi in drugi največji dobitek: izžrebanca sta prejela krasno japonsko podobo na svili in električni likalnik. Sledilo je igranje veletombole, ki je bilo tudi "jubilejno pobarvano": posebne tablice z misijonskimi sličicami, trobentač in otročiča, ki sta jemala številke, v kitajskih oblekah in še vodja igranja v misijonski tropski čeladi... Kvaterne in činkvini so šli brz med ljudi, ker je komisija hitro poslovala. Bolj počasi je šlo z izžrebanjem in oddajo 54 tombolskih dobitkov. Za glavni dobitek je bila izglasovana "vožnja v Evropo in nazaj", na razpolago pa je bila varianta: električni hladilnik. Sreča se je to pot nasmehnila pevovodju slovenskega pevskega zbora v San Justo g. Štefanu Drenščku, in ta je izvolil električni hladilnik. Drug za drugim so bile oddane še vse ostale "tombole". Okrog pol devetih, ko se je že mračilo, se je prireditev končala. Ljudje so se začeli počasi razhajati, vsi veseli in zadovoljni, nekateri, ker so imeli srečo in so kaj lepega odnesli, vsi drugi pa, ker je prireditev tako lepo uspela in je Bog njihove žrtve in datjatve tako bogato blagoslovil. In res, še presegli smo idealni cilj, ki smo si ga zastavili: 100.000 pesov pomoči slovenskim misijonarjem; dosegli smo celo 140.000!

Dragi rojaki! Vaše žrtve niso bile brez haska: 60 slovenskih misijonarjev bo deležnih lepe pomoči! Oni bodo s svojimi verniki in katehumeni molili za Vas vse, ki ste kakorkoli pripomogli k tako čudovitemu uspehu!

Živela slovenska misijonska akcija v zamejstvu!

Živeli slovenski misijonarji!

S V E T K R I S T U S U !

L.L. C.M.

N a r o č n i n a

"KATOLIŠKIH MISIJONOV"

l e t n i k 1 9 6 1

Dežele	Valuta	N a r o č n i n a		
		Navadna	Podporna	Dosmrtna
Argentina, Uruguay, Paraguay, Chile	arg. peso	150	300	2.000
Ostale dežele Južne Amerike	arg. peso	200	400	2.600
U. S. A. Kanada	dolar	3	6	40
Italija	lire	1.600	3.200	20.000
Avstrija	šilingi	60	120	800
Francija	NF	12	24	160
Anglija Avstralija	funti	1¼	2½	16

Vsem, ki morejo, se lepo priporočamo za podporno ali celo dosmrtno naročnino!

"KATOLIŠKI MISIJONI"

SLIKA na prvi strani ovitka kaže različne poglede na 10. jubilejno misijonsko veletombolo v Buenos Airesu. — SLIKA levo: Sestra domačinka, prva iz rodu, sredi nekdanjih tovarišic. IZ VSEBINE: Najučinkovitejše — Misijonski tisk — Nekaj o Indoneziji in njenih prebivalcih — Misijonska doživetja — Popotni misijonski utrinki — Ločeni bratje — Severnoameriški Baragov vestnik — Naši dragi misijonarji — Izreden uspeh misijonske veletombole.

CORREO ARGENTINO Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int.
No. 528.263

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Buenos Aires.

“KATOLIŠKI MISIJONI” so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, “Slovenske misijonske zveze”. Izdaja ga “Baragovo misijonišče”. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Pedernera 3253, Bs. Aires, Argentina. Tiska Slovenska tiskovna družba “Baraga”, Pedernera 3253, (Lenček Ladislav C.M.), S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V Argentini: in sosednjih deželah, navadna 150, podporna 300, dosmrtna 2.000 pesov. — V ostalih deželah Južne Amerike 200 (400, 2.600) arg. pesov. V U. S. A. in Kanadi 3 (6, 40) dolarjev. — V Italiji 1.600 (3.200, 20.000) lir. — V Avstriji 60 (120, 800) šilingov. — V Franciji 12 (24, 160) NF. — V Angliji in Avstraliji 1¼ (2½, 16 funtov).

Letnik 1961 bo imel 10 zvezkov s skupno 512 stranmi, ne upoštevajoč ovitke.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

- Argentina: Lenček Ladislav C.M., Misijonska pisarna, Pedernera 3253, Buenos Aires.
- U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey. — Rudi Knez, 679 E., 157 St., Cleveland 10, Ohio. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.
- Kanada: Rev. Andrej Prebil C.M., 594 Manning Ave, Toronto 4. Ont.
- Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.
- Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.
- Francija: Louis Klančar C. M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).
- Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. — Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau D. P. Camp. Kärnten.
- Avstralija: Franc Vrabc, Archbishop'n House, West Tee. Adelaide, S. Australia.